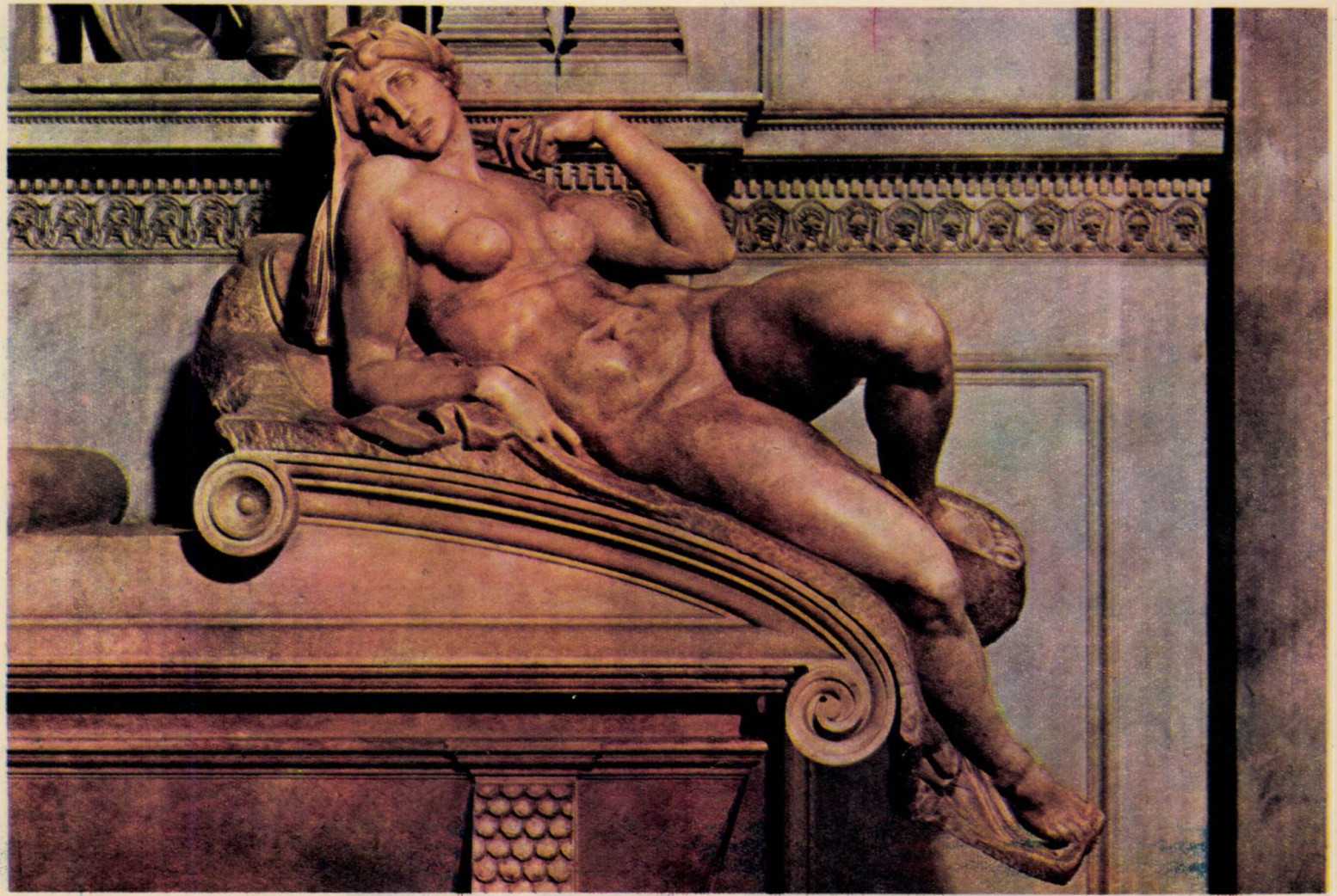

Aurora

lor, visînd să cioplească demiurgic chiar curgerea timpului. Clipele călătoare sînt zguduite aici de revelația eternității. Se spune că unul dintre contemporani i-ar fi reproșat sculptorului că efigia lui Giuliano nu semăna personajului real. Michelangelo i-a răspuns că după zece secole nimeni nu-și va mai da seama. Și, de fapt, de ce ne-ar mai interesa o asemenea confruntare naivă dintre model și

simțeam trecînd toate nopțile noastre geografice. Cu patru secole în urmă, același Vasari, artist nedreptățit, poate, de renumele său de biograf, se oprise sufocat de admirație lîngă ea: «Și ce voi spune oare despre Noapte, statue nu rară, ci unică?»

Cînd o sculpta Michelangelo, în crepusculul Renașterii și al republicii florentine pluteau umbra lui Savonarola și a lui

Noaptea

umbra lui de după moarte, cînd ceea ce ne înconjoară nu e un omagiu dinastic, cum l-a vrut familia Medici, ci o meditație cosmică asupra destinului uman.

Numai într-un asemenea univers recreat cu dalta, putea Vasari să exclame: «Dacă toată arta ar dispărea, ele singure (cele patru alegorii ale timpului) ar fi de-ajuns pentru a o aduce iarăși la strălucirea de odinioară».

În interiorul capelei se distila o lumină subiectivă. Mi se așternea pe față, moale, complice, învățată cu tăcerea, iradiată parcă din marmura lunară a «Nopții» lui Michelangelo prin somnul căreia

Machiavelli. Savonarola sfîrșise pe rug chemările la penitență, la distrugerea a tot ceea ce făcea din Florența o rafinată capitală a hedonismului. Machiavelli plecase din cetate cu manuscrisul «Principelui», eșuînd definitiv în propria sa carieră, după ce toată viața și-o petrecuse pentru a învăța pe alții maniera de-a guverna. Mai tîrziu, Carol al V-lea îi va învăța cartea pe dinafară, Henric al IV-lea o va avea asupra lui cînd va fi asasinat, iar Frederic al II-lea nu va scrie

«Antimachiavel» decît pentru a disimula mai bine propriul său machiavelism. Toți prinții care i-au urmat sfaturile au eșuat pentru că nimic nu se poate construi pe disprețul împotriva oamenilor.

Michelangelo din Capela Medici nu mai e însă Michelangelo pe care l-am întîlnit în Roma, la San Pietro, în lumina indecisă unde doarme Pietà. Somnul ei e tot piatră suferindă, dar durerea din Pietà n-are nimic abulic, ci, dimpotrivă, se mărturisește cu puritatea și grația Renașterii. Marmura cioplită de marele florentin nu cunoscuse încă acel sentiment tragic al vieții pe care Wölfflin l-a numit «Weltschmerz». Sculptorul din Capela Medici e un Michelangelo de mai tîrziu, din sonetul nopții:

O notte, o dolce tempo, benchè nero,
. . . . . .
Ben ved'e ben intende chi t'esalta.
O noapte, dulce timp, deși ești sumbră,
. . . . . .
Clarvăzător e cine te exaltă.

O ombra del morir, per cui si ferma
Ogni miseri' a l'alma, al cor nemica,
Ultimo delli afflitti e buon rimedio.

O noapte, umbra morții, tu alungi
Mizeria din inima lovită,
Ești ultimul și cel mai bun remediu.

Artistul trecuse de 50 de ani. Trecuse și primul pătrar din acel veac al XVI-lea considerat de André Chastel «al achizițiilor definitive». Dar nu vîrsta fizică își spunea cuvîntul. Și nici măcar una morală, în sensul ei particular. Oboseala celulară a pietrei provine din oboseala unei vîrste istorice pe care o reprezenta Michelangelo într-o epocă în care Florența era asediată iar «Cetatea eternă» era invadată de armatele lui Carol Quintul. Reforma zguduia Europa și Contrareforma se pregătea pentru conciliul de la Trento. În acest crepuscul al Renașterii, minat de seisme contradictorii și bîntuit de neliniști cețoase din care avea să se nască firea ciudată a barocului, cerul senin sub care visase altădată Michelangelo în grădinile Medici, unde a învățat limbajul pietrelor, căpătase tensiuni grave și chinuitoare.

Wölfflin era de părere că statuile din Capela Medici sînt pretins alegorice și că, în consecință, nu trebuie acordată prea multă importanță nici alegoriei ca atare, nici locului unde se află. Observația mi se pare judicioasă, cu condiția să înțelegem prin alegorie, în cazul Nopții numai personificarea ideii de noapte. Căci dacă A. Springer a avut dreptate să spună că Michelangelo și-a forțat stările sale de spirit să intre într-o formă plastică, atunci alegoria nopții e chipul de piatră al sufletului celui care a sculptat-o. Renașterea florentină a asfințit în această «Noapte». Avem, așadar, de-a face cu o alegorie a gîndurilor care-l zbuciumau în ceasuri tîrzii pe Michelangelo, în vreme ce pe obrazul lui amar și pe blocurile de marmură se prelingea lumina incendiilor din satele arse de armata imperială ce se apropia de Florența.

Dimineața, el urca pe colina San Miniato să se ocupe de fortificații. Andrea del Sarto își părăsise madonele serafice și picta chipurile trădătorilor pe zidurile din oraș.

«Noaptea» lui Michelangelo e desigur una din acele nopți în care artistul a văzut prăbușindu-se republica florentină după ce încercase să se apere himeric și cu arborii ei morți, cu portocalii, măslinii și smochinii sacrificați și duși să întărească fortificațiile de pe San Miniato.

Madrigalul lui Giambattista Strozzi a fost doar un prim strigăt de uimire așteptînd respirația statuii:

Noaptea, culcată atît de dulce, care-o vezi
Dormind, sculptată-a fost de-un înger
În piatra aceasta. Dormind, de fapt trăiește;
De nu mă crezi, trezește-o. Și ea îți va vorbi.

Michelangelo i-a răspuns lui Strozzi, după cum se știe, printr-un alt catren, devenit celebru:

Caro m'e 'l sonno e più l'esser di sasso,
Mentre che'l danno e la vergogna dura,
Non veder, non sentir m'è gran ventura;
Però non mi destar, deh! parla basso.

Mi-e dulce somnul și mai ales de piatră
Cît timp nenorocirea durează și rușinea.
Să nu văd, să nu simt, acesta mi-e norocul;
Deci nu mă deștepta! Vorbește-ncet.

M-am retras din Capela Medici în vîrful picioarelor de teamă să nu tulbur amintirile unei nopți din Cinquecento.

Cu toate că «Noaptea» lui Michelangelo s-a uitat pe sine, s-a purificat în somn, devenind o statue a tuturor nopților. Devenind timp.

AM FOST MARTORI OCULARI

De ce simțim nevoia să evocăm acum, din nou, ceea ce memoria noastră n-a uitat, de fapt, niciodată? Pentru că nu s-ar putea altfel. Pentru că acum, cînd încheiem anul 1970, nu putem să nu ne gîndim la zilele și nopțile de ATUNCI, din acel mai al insomniei apelor. Am fost martori oculari și-am văzut. Fața aspră a durerii. Dar mai ales fața bărbătească a eroismului. Cea fierbinte a solidarității. Cea preocupată a reconstrucției. Eroismul, solidaritatea și reconstrucția, sînt nume ale forței societății socialiste, ale energiilor noastre colective cărora partidul comuniștilor le-a dat un sens înalt, lucid și deplin.

Am căutat patru dintre oamenii pe care i-am întîlnit atunci. Ce fac acum? Veți fi de acord că era normală întrebarea.

ÎN NOAPTEA ACEEA AM ÎNVĂȚAT DESPRE OAMENI CÎT NU SE POATE ÎNVĂȚA ÎNTR-UN DECENIU

Omul din fața noastră se numește Pintea. Maiorul **TEODOR PINTEA.** Scund, bine legat, comandantul inspectoratului de miliție al municipiului Tîrgu Mureș.

— Mai țineți minte cum a fost?

— Dacă țin minte?

Povestește și ne dăm seama că își amintește totul oră cu oră.

«Pe la 2, noaptea porneam din nou spre Sîntana. La ieșirea din sat, cu tot zgomotul ploii și al motorului am auzit un strigăt de ajutor. Am pornit mașina și am coborît. Strigătul venea de undeva dinspre Mureș. Un om fusese surprins de ape. Timp de aproape două ore am încercat zadarnic să pătrundem pînă la el. Am căutat să răzbim mai întîi cu caii, pe urmă cu un tractor. Imposibil. Se împotmolea. Cînd se mijea de ziuă a sosit, la cererea mea, un camion cu o barcă. De unde s-or fi descoperit atunci atîtea bărci!... Au plecat căpitanul Dilișteanu și căpitanul Dudaș. Mai tineri, mai în forță. De două ori era să-i tîrîie curentul. La un moment dat, barca a rămas suspendată pe un gard de sîrmă. Au trebuit să coboare și să o împingă. Cînd au ajuns la cel rămas izolat — bătrînul Alexandru Sas — omul era aproape leșinat. Se urcase pe două lăzi sprijinite de un discuitor.

Am intrat la o casă din apropiere. Am băut cîte un ceai și ne-am uscat puțin hainele. Pe la orele 5, drumul spre Tîrgu Mureș era blocat. La intersecția străzii Voiniceni cu strada Ciucului, Mureșul depășise șoseaua cu aproape un metru. Toată dimineața zilei de 13 mai, împreună cu brigăzile de tractoriști din Curteni și Sîntana, am transportat oamenii din casele inundate la școală, la căminul cultural și la cinematograf. Pe la orele 11, am primit de la plutonierul Alexandru Orz, pe care-l lăsasem în cartierul Podeni, un telefon că Mureșul ieșise și acolo. Am plecat imediat. Inginerul Augustin Mînișor de la ferma de stat din Ceaușul de Cîmpie, începuse din proprie inițiativă evacuarea populației. Adusese cu el toată brigada de tractoare. Pînă tîrziu, noaptea, au fost încărcați oameni și duși în satele mai ferite. Mureșul crescuse înspăimîntător. Dislocînd copaci cu pămînt cu tot, el surpa case, sfărîma poduri. Mereu se auzeau strigătele oa-

Muncitorul Ion Stan, unul dintre cei care atunci cînd au venit mari apele Someșului a salvat sute de vieți omenești.

menilor aflați în primejdie. În noaptea aceea am învățat despre oameni cît nu se poate învăța într-un deceniu. «A strigat cineva colo lîngă stîlpul telefonic!»... Și un om, nu știam cine, pornea prin apă și se întorcea purtînd în spate un bătrîn, o femeie, un copil. Un autobuz plin cu călători,

NU ȘTIU CUM ÎL CHEMA. ȘTIU DOAR CĂ TRĂIESC

Ne oprim în orașul Dej. Facem cunoștință cu muncitorul **ION STAN** de la întreprinderea «Bobilna».

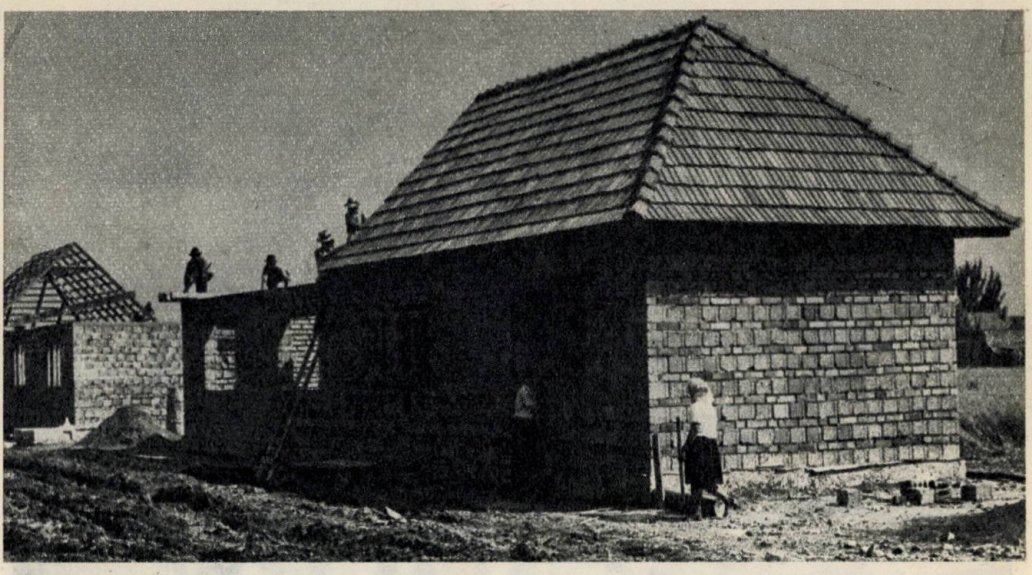

O casă nouă... Au venit și vecinii să dea o mînă de ajutor

care venea dinspre Cluj, a fost imediat pus la dispoziția noastră. Pasagerii au sărit să ne ajute. La orele 3 dimineața, în podurile cîtorva case mai erau niște oameni. Cu ultimele puteri, am pornit să-i evacuăm și pe ei. Mureșul începea să scadă. Eram uzi, flămînzi, nedormiți. Scăpasem însă de la înec 7 600 de oameni. Populația unui tîrg mijlociu. Pe la orele 7, am fost anunțat că Aleea Carpați și toată zona din preajma ei se aflau sub apă. Cineva mi-a spus mai tîrziu, că la auzul acestei vești devenisem livid. Plecasem din 12 mai de acasă. Iar ai mei, locuiesc pe aleea Carpați... N-am mai putut lua legătura cu soția. Cablul telefonic fiind inundat, legăturile se întrerupseseră. Pe la orele 13 am trecut, totuși, podul cu un tractor. Apa ajungea pînă la capotă. Avusesem grijă să înfund plinia de ulei. Așa a fost».

Maiorul Teodor Pintea tace.

— Ce s-a întîmplat după inundație?

— După inundații, noroiul era peste tot de 20 de centimetri de gros. În unele locuri urca chiar mai sus. Erau case dărîmate. Erau fabricile care trebuiau repuse în funcțiune. Erau pierderi de producție care trebuiau recuperate. Ce să vă spun? Priviți orașul. Aproape că nu se mai vede că a fost inundat.

— N-a mai rămas nici un semn?

— Semne mai sînt. Dunga aceea murdară care se mai cunoaște pe unele case, un gard care încă nu s-a refăcut, o tencuială căzută pe ici pe colo.

— Și altfel de urme?

— Pînă la sfîrșitul anului se recuperează toate pierderile. Acest plus de efort ne face parcă mai îndrăzneți, mai încrezători cu puterile noastre.

E un om smead, pirpiriu. Pare mai degrabă un băiețandru. Și e atît de sfios încît îl determinăm cu greu să-și spună amintirile. «Mă duceam la lucru. Era dis-de-dimineață. Grăbeam pe atunci cu montajul. Cînd am trecut podul, am văzut că Someșul venea învolburat. De unde aveam să știm ce ne aștepta... Peste o jumătate de ceas am auzit o sirenă. Cineva gonea cu motocicleta și dădea alarma. Așa cum eram, cu căștile în cap, am pornit spre rîu. Apele lui ieșiseră din matcă. Veneau atît de învolburate încît sub ochii noștri, podul peste care trece calea ferată — un pod solid de beton — a fost frînt ca un mănunchi de vreascuri. Cineva a strigat că pe străzile 1 Mai și Mihail Kogălniceanu, de lîngă gară, apa a intrat în case și a surprins oamenii. Nu mai țin minte de unde am făcut rost de o barcă. Eu, de felul meu, nu mă tem de valuri. M-am urcat în barcă. S-a mai suit și un muncitor din echipa mea. Eu vîsleam. El luase de undeva o cange. Ne-am îndreptat spre casele cuprinse de apă. Treceau printre acoperișuri. De undeva, de pe dealul din fată, cineva ne-a strigat: «Vedeți, că-n dreapta voastră, se vede o mogîldeață prin geam». Am vîslit într-acolo. Am spart sticla cu cangea. În interior — o bătrînă și un copil. Stăteau amîndoi agățați de-o grindă. Abia se mai țineau. Erau pe jumătate înțepeniți. I-am desprins și i-am luat în barcă. Nu știu cum îi chema. Știu doar că trăiesc. În ziua aceea am făcut sute de drumuri. Tot în cartierul gării locuiește familia Viorel Cîmpeanu. Șofer pe un autobuz. Cum se întîmplase, cu o zi înainte plecase împreună cu soția la București. Acasă doar soacra cu un copil. Se refugiaseră în podul casei. Strigau disperați să-i salvăm. Am

ajuns cu barca la streașină. Am dat la o parte olanele și am tras spre noi cele două făpturi. Copilul n-avea mai mult de șapte ani. Erau amîndoi atît de speriați încît cînd i-am așezat în barcă nici nu îndrăzneau să se mai uite la apă. Țineau ochii închiși. Undeva pe aici locuia Tiberiu Clapa. Surprins de apă, se urcase pe acoperiș. A stat acolo aproape o zi și o noapte, Cînd ne-am apropiat să-l luăm, a început să țipe. «Eu rămîn. Am treabă aici»... Nervii nu-i mai rezistaseră. Am reușit să-l dăm jos și să-l ducem la policlinică. După aceste două zile de zbucium, Someșul s-a retras.»

Notăm cuvînt cu cuvînt. Omul își rostește confesiunea cu o simplitate impresionantă. Ne aflăm la întreprinderea «Bobîlna» într-o încăpere care miroase a var proaspăt.

— Vorbeați despre niște operații de montaj. Care a fost soarta lor — le-ați reluat?

— Montajul îl făceam chiar aici unde ne aflăm acum. E o secție nouă. Echipată după ultimul cuvînt. Aveam plan să terminăm totul pînă la sfîrșitul lui iunie și să intrăm în probe tehnologice.

— E de presupus că graficul a suferit modificări...

— Stați să vedeți cum a fost. După ce s-au retras apele, tot orașul era numai nămol. Trei din secțiile întreprinderii noastre fuseseră scoase din funcțiune. Împreună cu echipa mea am lucrat zi și noapte la despotmolirea lor. Am desfăcut mașinile bucată cu bucată. Le-am spălat și le-am uscat. Apoi le-am pus iar să lucreze. După aceea am dat o mînă de ajutor la refacerea caselor. A fost poveste mare. Tot orașul a sărit la refacere. Nu știu dacă ați văzut: s-au ridicat două cartiere complet noi. Toate clădirile distruse de ape au fost făcute la loc. (Știam dintr-o discuție purtată la consiliul popular municipal că într-adevăr în Dej acțiunea de reconstrucție, desfășurată într-un ritm extrem de rapid și beneficiind de un puternic sprijin material din partea statului, a dat rezultate excelente. Întregul fond de locuințe prevăzut să fie dat în folosință la sfîrșitul lui 1970 a fost realizat. Simultan pagubele produse de inundații în economia orașului au fost și ele recuperate).

— Și cu montajul? Tot nu mi-ați spus.

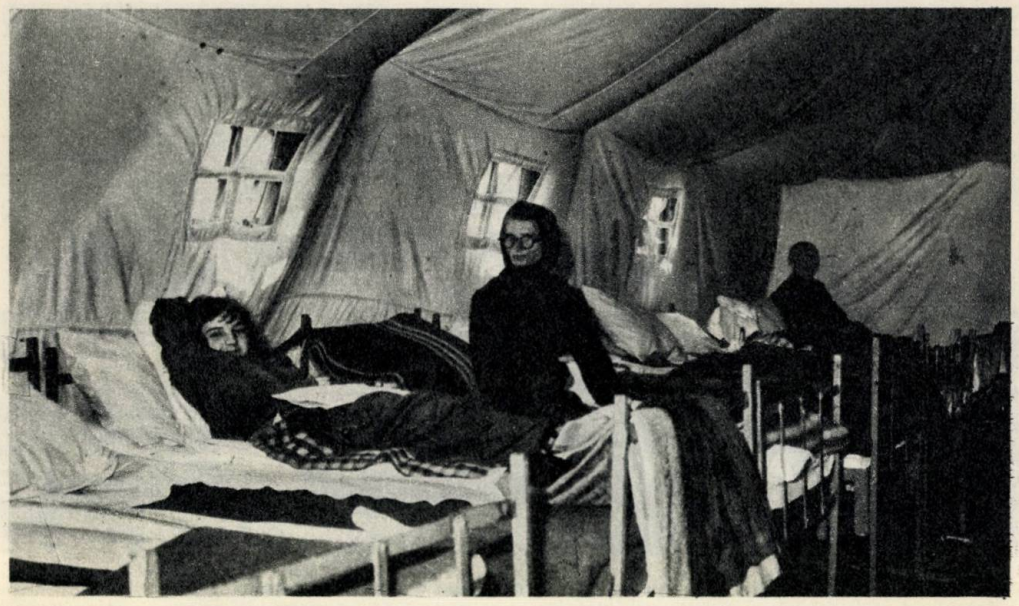

Deocamdată în cort. Mîine vom avea o altă casă și atunci...

— Montajul a fost gătat și el la vreme. Am făcut din noapte zi și din zi noapte. La sfîrșitul lui iunie, cum prevăzusem, au început probele tehnologice. Așa de bine s-au desfășurat încît n-a mai fost nevoie de nici o întrerupere, de nici o remediere. Întreprinderile lucrează la parametrii proiectați încă de atunci.

DOAR ÎNĂUNTRU AM TENCUIT

În comuna Sîncrai din județul Mureș, pe strada Principală, nr. 23 nu se află pe un perete de casă. A fost scris cu creta pe un stîlp de lemn. Gardul încă nu e gata. Alături, o casă terminată «la roșu», cum spune proprietarul ei **FRANCISC TOOȘ**, de pe scara pe care l-am găsit urcat. S-a simțit jenat că a trebuit să ne invite într-un fel de bucătărie unde sînt ingrămădite, claie peste grămadă, mobilă și covoare laolaltă cu alte obiecte casnice. **«N-am terminat încă dincolo. Credeți și dumneavoastră».** Ne așezăm pe marginea unui studio, pe care apa a lăsat urme evidente. Furnirul e încă umflat. **«Dimineața, pornisem la lucru, ca de obicei** — își începe mica lui istorie, Francisc Tooș. **Știți, eu lucrez la fabrica de zahăr. Electrician. N-am mers nici un kilometru și văd apă pe șosea. Mă întorc repede acasă. Aveam în curte niște ciment. Voiam să fac reparații la casa cea veche. Mă gîndeam că materialul se strică de apă. Cînd am ajuns acasă valul era de o jumătate de metru și continua să crească. Soția plîngea cu fata în brațe. Am plecat imediat la o vecină**

dar din urmă apa ne ajungea. Am luat copila în braţe şi am fugit împreună la o rudă care are casa pe deal. Pe urmă am venit după soţie. Am stat acolo trei zile pînă s-o retras Mureşul. Păzeam cu rîndul noaptea să vedem dacă nu ne ajunge inundaţia şi acolo. Mai treceam şi pe-acasă. Peretele din faţă căzuse. Ceilalţi abia se mai ţineau.

Toos Francisc este unul dintre cei ale căror case au fost luate de ape.

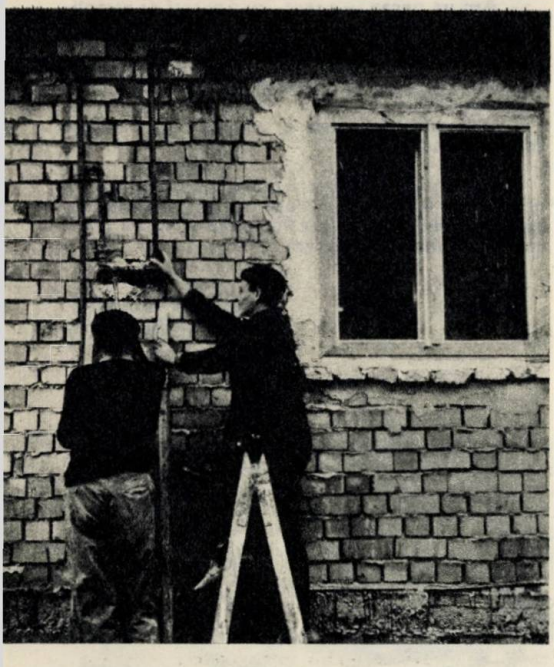

Acoperişul stătea sprijinit pe stîlpi. Altfel ar fi căzut şi el. Cînd i-am spus soţiei, s-a uitat la mine: «Lasă tu! Noi să fim sănătoşi!» Din acele zile mai ţin minte un singur lucru. Că toţi oamenii de aici din Sîncrai, români, unguri, eram ca nişte fraţi. Fiecare lucru îl împărţeam între noi. Aşa am putut birui necazul».

Venim împreună cu Francisc Tooş lîngă stîlpul de la poarta casei.

— Frumoasă locuinţă v-aţi ridicat.

— **Păi am primit ajutor. Mi s-a dat un cec, am ridicat materiale şi m-am apucat de lucru. A mers la început mai greu. Eram tare mulţi. Am pornit munca prin iunie. Acum vedeţi, casa a ajuns la roşu. Dar înăuntru am tencuit. Afară, la primăvară.**

— Cîte camere aveaţi înainte?

— **O cameră şi bucătărie.**

— Şi acum?

— **Două camere şi bucătărie.**

— Cu cine v-aţi mai ajutat?

— **Întrebaţi-mă cu cine nu ne-am mai ajutat. Toţi au sărit în ajutor. Berek Francisc, Dee Şandor, Turcu Ioan. Au venit şi oameni din comunele vecine.**

— Au căzut multe case în Sîncrai?

— **Cam patruzeci. Dar toate s-au făcut la loc. Numai din cărămidă. Acum se vede care sînt că toate-s la roşu. La primăvară n-o să se mai vadă. Le tencuim, facem garduri noi, punem flori şi o să fie iar cum a fost înainte. Ba chiar mai frumos.**

LA CINE SĂ MĂ DUC MAI ÎNTÎI?

L-am cunoscut pe **IOSIF COCOI** din Beclean, mai întîi indirect. Chipul lui apăruse în foaia locală. Se spunea acolo că a făcut multe fapte de ispravă, dar ce anume nu se povestea. Am întrebat de el în Beclean. Şi l-am găsit repede pentru că nu-i om care să nu-l cunoască. Baciu loşca are în viaţa de toate zilele o profesie, pe cît de modestă pe atît de lipsită de spectaculozitate. Răspunde din partea consiliului popular de bunul mers al pieţei oraşului. Slăbiciunea lui — pescuitul. «**Marţi spre miercuri, în a doua săptămînă de mai, pe la 1 noaptea** — povesteşte el — **mă trezeşte un vuiet. Mă uit afară prin geam şi văd apă multă. Mă îmbrac repede şi ies la poartă. Ca la o sută de metri de casa mea (locuiesc în cătunul Beclenuţ de dincolo de Someş), între braţele rîului văd nişte lumini. Ştiam că acolo era casa lui Dumitru Borca. Iau un felinar şi fug pînă în dreptul ei. Apa se transformase în vijelie. Pe cît mi-am putut da seama, Borca împreună cu soţia şi cu cei trei copii se suiseră pe acoperiş. Îi cunoşteam locuinţa. Ştiam că mult n-are să reziste. Mie — care pescuiesc de cînd mă ştiu — nu mi-e frică de apă. Am găsit la frate-meu un fel de ciobacă şi am încercat să intru în Someş să mă duc pînă la oamenii înconjuraţi de vîltori. Luntrea nu rezista. Au trecut cîteva ceasuri. A început**

În Beclean mulţi îl cunosc pe Iosif Cocoi — administratorul pieţei oraşului. În mai, cînd a salvat zeci de oameni de la înec, l-au cunoscut şi mai bine.

să se lumineze de ziuă. Someșul crescuse din deal în deal. O mașină care venea dinspre munte adusese o barcă mai mare. M-am urcat în ea împreună cu Ion Simboan. Am dat să răzbim din nou spre Borca. Dar ca un făcut, trunchiurile de copaci și maldărele de cînepă care veneau ne împiedicau. Am pornit spre alți oameni care aveau nevoie de sprijin. Am ajuns la casa lui Ion Habic. Și am scos pe geam pe fata lui — Zamfira. Am salvat și pe ai lui Naghi Arpad și pe ai lui Vasile Silaș și pe ai lui Miorean și pe ai lui Cîmpean. În total, 60 de persoane. La Borca însă nu puteam pătrunde cu nici un chip. Abia după două zile, cînd apa a mai scăzut, ne-am putut duce să-l luăm. L-am pus în barcă pe el și pe nevastă-sa, i-am pus copiii. Apoi am mai făcut un transport și am încărcat un sac de făină, un porc și cinci găini. Să aibă oamenii și cu ce-și ține sufletul. Pînă atunci știam că după ce te uiți mult asupra apei, cînd închizi ochii vezi numai valuri. La sfîrșitul celor două zile, nu vedeam decît oameni zbătîndu-se și strigînd după ajutor».

*

Îl căutăm din nou pe Iosif Cocoi. Îl găsim tîrziu.

— Au trecut cinci luni de cînd nu ne-am mai văzut...

— Au fost cinci luni cît cinci ani. Niciodată n-aș fi crezut că putem face atît de multe lucruri într-un timp atît de scurt. Eu care lucrez în cadrul consiliului popular...

— Ați fost probabil necontenit între oameni.

— D-apoi cum altfel? A fost atîta de lucru... Toate cele patruzeci de case care au fost dărîmate au fost făcute la loc. S-au mai construit încă șaizeci de apartamente noi. Suferise și orașul. Era ca după război. Am reparat strada George Coșbuc. Și am terminat de amenajat o piață de alimente. D-apoi podurile? Pe toate le-am dres. Și pe cel de la Figa, și pe cel de la Valea Viilor. Nu mai recunoști Becleanul. Parcă n-a trecut pe aici inundația.

— S-ar cuveni să vă întrebăm cum întîmpinați Anul Nou?

— Am un necaz — a spus cu o nuanță de complicitate în glas. Dați-mi un sfat cum să scap de el. Am primit un teanc de invitații. Toți oamenii pe care i-am salvat în mai de la înec mă cheamă la ei de revelion. La cine să mă duc mai întîi ca să nu supăr pe nimeni?

L-am lăsat pe baci Iosca să rezolve singur această complicată dilemă.

*

Memoria și-a făcut datoria. Acum e momentul să privim prin întîiele zăpezi ale Anului Nou, înainte. Ne vom duce cînd va da floarea în Sîncrai, să vedem toate casele tencuite și pe dinafară.

ION PAVELESCU
MIHAI CREANGĂ,
ANTON UNCU

Cînd au venit oamenii casele s-au înălțat.

MINI-MAGIE

Experienţe distractive, uşor de executat, pline de efect, prezentate de RETAS

MIRACOLUL CUTIEI DE CHIBRITURI

O cutie de chibrituri aşezată pe dosul palmei stîngi, o puteţi face să se învîrte singură, să se ridice vertical şi să se deschidă. Secretul: luaţi o cutie de chibrituri şi scoateţi-i sertarul cu beţele. Legaţi un fir de aţă tare de mijlocul părţii inferioare a capacului la una din extremităţi printr-un orificiu practicat cu un ac. În continuare, luaţi

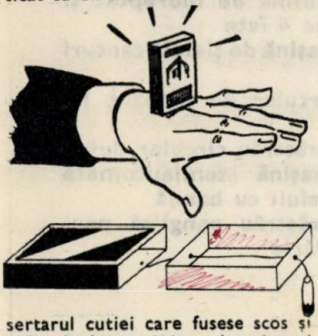

sertarul cutiei care fusese scos şi golit de beţe, şi introduceţi acul cu aţa printr-una din lateralele mici, la mijloc şi jos, şi-l scoateţi prin centrul lateralei mici opuse. Astfel, firul va traversa sertarul în lungime. La capătul liber al firului, care trebuie să aibă cca. 40 cm lungime, se va lega un ac de siguranţă cît mai mic posibil. Reintroduceţi beţele în sertar, pentru a masca firul. Sertarul, urmînd cursul firului, se va introduce în capac, închizînd astfel cutia, trucul fiind astfel pregătit. Capătul liber al firului se va prinde cu ajutorul acului de siguranţă de centura pantalonului, iar cutia o veţi introduce în buzunarul stîng al pantalonului. Cînd prezentaţi experienţa scoateţi cutia din buzunar şi cu ajutorul mîinii drepte o aşezaţi pe dosul palmei stîngi cu partea în care sertarul este găurit la mijloc spre dv., firul fiind trecut pe sub cutie şi printre degetele mijlociu şi inelar. Prin întinderea mîinii înainte firul se va întinde şi va acţiona cutia care se învîrteşte, se ridică şi se deschide.

PAHARUL ECHILIBRIST

Toţi cei din anturajul dv. vor fi surprinşi văzînd că aţi aşezat un pahar, care poate fi pe jumătate cu vin, într-o poziţie neobişnuită şi, la gestul făcut, acesta va rămîne nemişcat, la fel ca în fotografia noastră. Tot secretul constă în plasarea dinainte, şi neobservată de nimeni, a unui băţ de chibrit sub faţa de masă. Eventual vă puteţi pregăti

cîteva chibrituri aruncate în mai multe locuri sub faţa de masă care, se înţelege, trebuie să fie dintr-o ţesătură de pînză şi neapretată.

Efectul va fi mai mare dacă paharul se va aşeza cît mai aproape de margine şi aplecat în afara mesei.

APARIŢIA UNEI MONEDE

Arătaţi o cutie de chibrituri deschisă pentru a putea vedea toată lumea că aceasta este goală. Prezentaţi mîna stîngă pe ambele părţi, aşezaţi în ea cutia care se va deschide prin strîngerea degetelor.

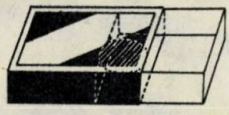

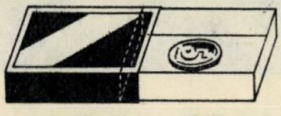

Oferiţi cuiva cutia cu rugămintea de a o deschide. Vă imaginaţi surprinderea celor din jur cînd vor constata că în cutie a apărut o monedă.

Secretul constă în a aşeza dinainte între sertarul şi capacul cutiei goale deschise pe trei sferturi, o monedă care va cădea prin închiderea cutiei.

DISPARIŢIA MONEDEI

Cu mîna dreaptă prezentaţi celor de faţă o monedă, pe care apoi, frecînd-o de cotul mîinii stîngi, îndoită spre urechea stîngă, o faceţi să dispară. Prezentaţi mîinile la control pe ambele părţi. Reîndoiţi

mîna stîngă, îndreptată spre urechea stîngă, antebraţul pe lîngă corp şi cu degetele mîinii drepte întinse şi împreunate frecaţi din nou cotul mîinii stîngi. Împreunaţi degetele ambelor mîini şi moneda reapare.

Secretul: ţineţi moneda cu dreapta, pe care, în drumul spre cotul stîng o plasaţi discret în vîrful degetelor de la mîna stîngă, tinute în sus şi cu palma spre corp, care vor ajunge la urechea stîngă, plasînd moneda după gulerul cămăşii, la ceafă. Arătaţi mîinile goale pe ambele părţi. Repetaţi apoi gestul frecării cotului stîng, timp în care mîna stîngă prinde moneda cu vîrful degetelor de după guler. Împreunaţi degetele ambelor mîini plasînd moneda în vîrful degetelor mîinii drepte, făcînd-o astfel să reapară.

MONEDELE CURIOASE (MAGNETIZATE)

Luaţi două monede pe care le prezentaţi aşezate una pe cantul celeilalte, prinse între degetul mare şi arătător. Dar oricît vă veţi strădui nu veţi reuşi fără truc. Acesta constă în fixarea neobservată a unui băţ de chibrit pe care se sprijină monedele atunci cînd sînt strînse între degete, în partea opusă celor de faţă.

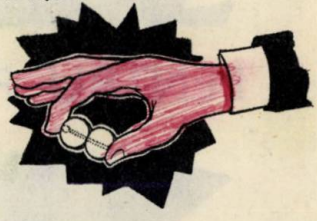

CĂRŢILE EXCENTRICE

Arătaţi, dispuse în evantai cele patru cărţi reprezentînd toţi valeţii sau toate cele patru dame ale unui joc de cărţi spunînd: pun deasupra pachetului aceste patru cărţi, iar acum le introduc una cîte una,

(Continuare în pag. 110)

ÎNTREPRINDEREA MECANICĂ ROMAN

PRODUCE

MAȘINI-UNELTE

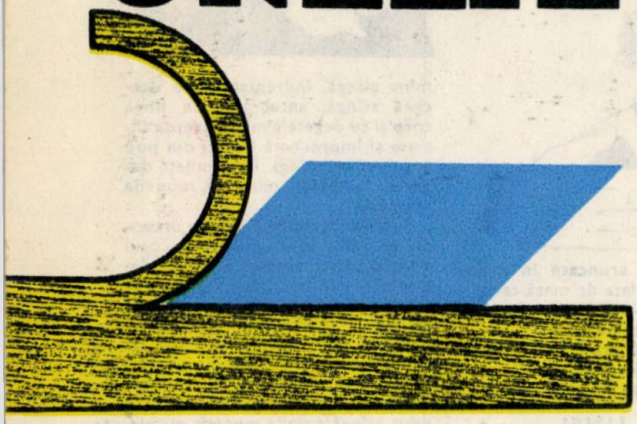

- MRG 8 — mașină de rindeluit la grosime
- FFD 25 — mașină de fuguit și spintecat furnire decorative
- MCS — mașină de cepuit
- CUM 3 — ferăstrău circular de tîmplărie
- MNF 10 — mașină de frezat normală cu ax vertical
- GCR — mașină de găurit multiplu pentru cepuri rotunde
- FFP 28 — mașină de frezat furnire în pachete
- SL-20 — strung pentru lemn
- FAS — mașină de frezat cu ax superior
- MSC 3 — mașină de șlefuit cu 3 cilindri
- MLD 2 — mașină de lustruit cu două discuri
- IP 4 — mașină de îndreptat și profilat pe 4 fețe
- SCP — mașină de șlefuit canturi profilate
- CRL — circular de retezat lamele
- FCD — ferăstrău circular dublu
- SBO — mașină semiautomată pentru șlefuit cu bandă
- FP-8 — ferăstrău panglică pentru tîmplărie

PENTRU PRELUCRAREA LEMNULUI:

carmen

VĂ ASIGURĂ
O AUDIȚIE PERFECTĂ!

În orice magazin de specialitate vă puteți procura cu 780 lei radioreceptorul **CARMEN**, cu superheterodină și indicator optic de acord.

Se vînd
și în rate
cu un acont
de 180 lei.

la întîmplare, printre celelalte cărți ale jocului. O lovitură cu degetul pe spatele pachetului cu cărți și ca la o comandă nevăzută cele patru cărți s-au reîntors deasupra pachetului, adică acolo de unde plecaseră.

Și acum trucul: alegeți în secret din pachetul de cărți cei patru valeți (sau alte patru cărți — de preferință figuri de aceeași valoare) punînd dedesubtul lor alte patru cărți diferite.

Veți desface și arăta sub formă de evantai numai cele patru figuri de aceeași valoare. Celelalte patru cărți de valori diferite vor fi ascunse discret în spatele ultimei cărți figură. Strîngînd repede evantaiul — pe care spectatorii dv. îl bănuiesc a fi format numai din cei patru valeți — îl veți pune deasupra pachetului de cărți cu fața în jos.

Cele patru cărți pe care le veți lua de deasupra pachetului și le veți introduce repede — fără a le mai arăta — printre cărțile din pachet vor fi cele patru cărți diferite. Valeții rămînînd grupați deasupra pachetului vor face impresia că au ieșit în mod misterios dintre celelalte cărți, adică de acolo de unde păreau că au fost puși.

CITIREA TACTILĂ

Pentru a vă distra amicii, luați un pachet de cărți în mîna stîngă ținîndu-le în picioare, sprijinite în partea de jos de patru degete iar în partea de sus apăsînd puternic cu degetul mare, în așa fel încît ele să curbeze spre dv. Aveți astfel

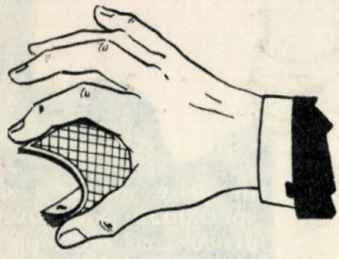

posibilitatea de a observa colțul inferior drept al cărții din față, peste care trecînd cu degetul arătător al mîinii drepte o veți numi, dînd impresia că o citiți cu ajutorul simțului tactil. Aruncînd cartea pe masă, veți continua citirea următoarelor 5—6 cărți în același mod.

UNDELE SONORE

Fiind la sfîrșitul unei mese, veți avea la dispoziție o furculiță și un pahar obișnuit (pentru apă), adică tot ceea ce vă este necesar pentru a putea executa această mică experiență, care constă dintr-un truc bazat pe o iluziune acustică.

Anunțați pe cei de față că veți încerca să captați sunetul produs de furculiță, pe care apoi să-l transportați la distanță, în cazul de față într-un pahar, în care îl veți introduce pentru a-l mări și a-l face să devină mai perceptibil. Și iată secretul:

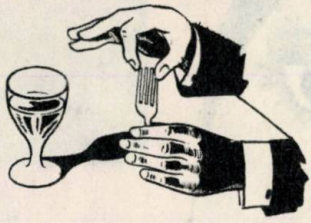

Luați o furculiță curată pe care o veți ține în poziție verticală,cu dinții în sus, între degetul mare și cel arătător al mîinii stîngi, coada furculiței fiind la o distanță de doi sau trei centimetri deasupra mesei. Evitați să o strîngeți prea tare.

Cu degetele mare și arătător ale mîinii drepte veți ciupi vîrfurile dinților laterali ai furculiței, strîngîndu-i puternic și dînd drumul brusc, făcîndu-i astfel să vibreze. Închideți imediat pumnul drept și asezati-l repede deasupra paharului plasat în dreapta dv. la circa treizeci centimetri distanță de mîna stîngă care ține furculița. Desfăcînd de îndată pumnul și presînd marginea paharului cu palma mîinii drepte deschise, veți crea iluzia că sunetul amplificat puternic iese efectiv din paharul în care pare a fi fost aruncat.

Explicația acestei experiențe se bazează pe de o parte pe dificultatea pe care urechea o încearcă atunci cînd trebuie să localizeze originea sunetului, iar pe de altă parte pe sporirea vibrațiilor produse prin contactul cu un corp solid care joacă rolul de masă de rezonanță.

În aceeași clipă deci, în care pumnul mîinii drepte se deschide deasupra paharului, mîna stîngă coboară ușor pentru a pune discret extremitatea inferioară a furculiței în contact cu suprafața mesei.

Mărit de rezonanța mesei, sunetul se va auzi acum mai clar și va da impresia că iese amplificat din paharul asupra căruia, prin gesturile făcute, ați atras atenția celor din jurul dv.

DEGETUL PERFORAT

Luați un cui de cca 8 cm și prezentați-l celor de față, ținut în mîna stîngă. Împreunați mîinile și arătați imediat degetul arătător al mîinii drepte străbătut de cui. Evident că nimeni nu trebuie să știe că de fapt în mîna stîngă aveți mascat un alt cui, de aceeași mărime, din care lipsea o bucată din mijloc, egală cu grosimea degetului în care veți simula că l-ați introdus.

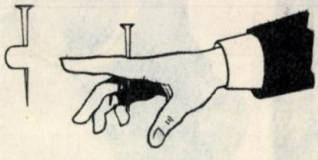

Cuiul trucat are, așa cum am spus o parte lipsă care este înlocuită cu o sîrmă în formă de semicerc sudată de capetele de unde s-a tăiat bucata egală cu degetul.

CARTEA REGĂSITĂ

Luați un pachet de cărți și oferiți cuiva să aleagă o carte, pe care să o privească fără să v-o arate sau să vă spună ce reprezintă. Rugați ca apoi să așeze cartea pe masă cu fața în jos, peste care așezați celelalte cărți, pe care să le taie o dată sau chiar de două ori.

Luînd pachetul de cărți în mînă cu fața în jos, începeți să trageți cărțile de deasupra, una cîte una, aruncîndu-le pe masă cu fața în sus. La un moment dat vă veți opri și veți prezenta cartea aleasă de partener. Explicația este foarte simplă: înainte de a prezenta pachetul pentru a se alege o carte observați cu discreție care este ultima carte de dedesubtul jocului. Cartea aleasă, fiind acoperită cu pachetul, și deci cartea știută de dv. fiind peste ea atunci cînd le veți extrage, deși pachetul a fost tăiat (dar nu amestecat), vă dă posibilitatea să știți, cînd le veți arunca pe masă, că următoarea carte după cea știută de dv. este cea aleasă.

NOU!
RUXANDRA — garnitura de bucătărie de care aveți nevoie.

Compusă din bufet, cu ceas și priză montate în el, masă de bucătărie cu schelet metalic, scaune și taburete, garnitura RUXANDRA este finisată modern și atrăgător.

C.I.L. – PIPERA

INIMA ARTIFICIALĂ

Dr. Frank Hasting de la spitalul Bethesda din Washington a fost numit responsabilul unui larg program de cercetare, însărcinat cu realizarea unei inimi artificiale care să poată fi implantată în pieptul celor ce suferă de anumite malformații congenitale și să dea posibilitatea acestor suferinzi să înceapă o viață normală.

Realizarea unei inimi artificiale ridică, fără îndoială, o infinitate de probleme tehnologice. Deoarece odată implantată în organismul uman nu va mai putea fi inspectată decît în urma unei noi operații, noua inimă trebuie să fie realizată la nivelul unui ceasornic de mare precizie, garantat să funcționeze o perioadă de timp cît mai lungă posibil. Se pune problema, de asemenea, ca dimensiunile și greutatea ei să nu depășească pe cele ale inimii naturale, iar, din punct de vedere funcțional, să nu fie cu nimic mai prejos decît organul original pe care îl înlocuiește. Soluționarea acestui ultim aspect al problemei comportă dificultăți deosebite. După cum atrag atenția specialiștii, inimii artificiale îi vine sarcina nu numai să asigure o circulație constantă a sîngelui, ci, în primul rînd, să-și adapteze debitul în funcție de o serie de împrejurări, de pildă acelora cînd pacientul urcă sau coboară o scară, aleargă sau se odihnește, trăiește o emoție puternică etc. Cu alte cuvinte, să dispună de un veritabil regulator electronic avînd o sensibilitate comparabilă cu cea a organului natural.

Recent, un specialist francez, profesorul Pierre Marion din Lyon, a găsit o soluție ingenioasă, pe punctul de a rezolva problema.

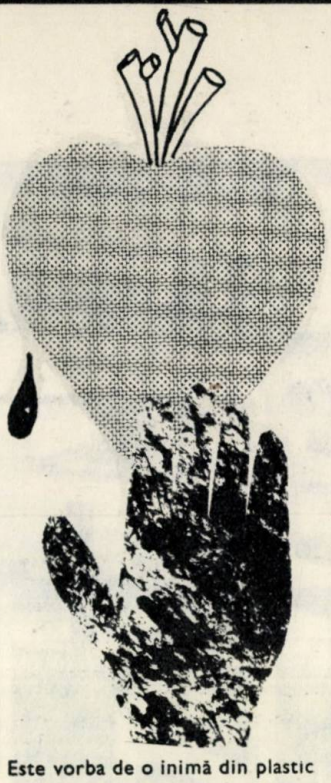

Este vorba de o inimă din plastic ce reproduce o malformație congenitală: cele două ventricule comunicînd între ele. Regulatorul unei asemenea inimi — o pompă nu prea complicată — este considerabil simplificat. Experiențele au arătat însă că, dacă ar fi utilizată la un individ normal, ar antrena o hipertensiune pulmonară ce ar putea fi fatală. Neajunsul poate fi însă îndepărtat relativ ușor printr-o operație de strîmtorare compensatorie a arterei pulmonare.

Unele experiențe realizate pînă în prezent permit să se aprecieze că proiectul inimii artificiale are bune șanse de izbîndă. Două echipe de cercetători (una condusă de dr. Willem Kolff de la clinica din Cleveland, Ohio, alta de dr. T. Akutsu, de la o clinică din Jackson, Mississippi) au realizat semi inimi artificiale (înlocuirea ventriculului stîng, care obosește mai repede). Grefate la viței și cîini, acestea au dat rezultate foarte bune, asigurînd pacienților o viață normală timp de ani de zile. S-au realizat însă și inimi artificiale complete; ele n-au putut fi implantate în întregime în corpul uman, rămînînd în exterior bateriile de alimentare cu energie și aparatura de control. O asemenea inimă, realizată de dr. Liotta, a ținut în viață cîteva zile un bolnav în așteptarea unui donator de inimă.

În ce privește alimentarea inimii artificiale, o serie de vești au venit de curînd tot din Franța. Medicii Paul Laurens și Armand Piwnica au implantat cu succes unei femei de 58 de ani primul stimulator cardiac alimentat cu energie atomică. Pila atomică folosită de specialiștii francezi este bine protejată, astfel că radioactivitatea și căldura degajate sînt neglijabile.

Pe baza acestei experiențe încununate de succes și a altora efectuate pe viței și cîini (de mai bine de un an la Boston City Hospital trăiesc doi cîini cu cîte 20 g plutoniu în corp, cu urmași ce se bucură de o deplină sănătate), specialiștii consideră de pe acum rezolvată problema ce se anunța a fi cea mai dificilă, aceea a alimentării inimii artificiale cu energie, pe o perioadă de timp practic infinită.

Cercetările privind realizarea inimii artificiale sînt abia la început. Experiențele de pînă acum lasă să se spere că, într-un timp relativ scurt, se va putea pune capăt diagnosticului «deces prin oprirea inimii».

GEORGE NICOLESCU

HATHA - YOGA

Cu milenii în urmă, folosind căi necunoscute nouă, indienii au reușit să pătrundă în anumite intimități ale realității umane, la un nivel inaccesibil încă instrumentului de investigație științifică modernă. Bunăoară, ei pot declanșa bioprocese în organismele vii, verificate în mod riguros (nerealizabile încă prin metodele medicinii moderne) ale căror efecte conduc la obținerea unei sănătăți perfecte, la păstrarea permanentă a echilibrului psiho-fizic, la prelungirea longevității, cu prezența prospețimii tinereții, cu bucuria de a trăi, cu o înțelegere profundă a lucrurilor, cu nevoia de a fi folositor sieși și semenilor. Organismul se fortifică, rezistă mai mult și mai bine, atît solicitărilor activității cotidiene, cît și factorilor patogeni.

Totalitatea practicilor care dau viață celor mai sus enunțate, alcătuiește Hatha-Yoga, numită de unii cercetători europeni «știința de a trăi».

În practicile Hatha-Yoga, avem de a face cu o participare totală a întregii ființe. Prin efort de voință se conjugă simultan fizicul, afectivul și rationalul. Se acționează asupra fizicului prin psihic și asupra psihicului prin fizic, concomitent cu acțiunea fizicului asupra fizicului și a psihicului asupra psihicului.

Modul de acțiune este practic inepuizabil. Pentru înțelegerea acestui lucru, ne oprim puțin asupra acțiunii fizicului asupra fizicului, acțiune care are loc prin poziții fizice — Asana —, prin gesturi fizice — Mudra — și prin contracții musculare — Bandha.

După unele lucrări vechi hinduse, sînt 84 000 de poziții fizice iar după alte lucrări și mai vechi, numărul este cu mult mai mare, deci practic inepuizabil.

Spre informare, indicăm două poziții fizice, cu efectele lor.

Este vorba de poziția corpului mort — Savasana — și poziția capului — Sirhasana.

Pentru prima poziție, corpul se așează pe podea cu fața în sus, picioarele desfăcute iar mîinile întinse cu palmele în sus, puțin depărtate de corp.

Prin Savasana se obține relaxarea neuro-musculară și psihică propriu-zisă. Din punct de vedere medical, relaxarea neuro-musculară și psihică este caracterizată prin încetarea oricărui impuls electric. Electromiografic, contracțiile musculare devin nule. În regiunea ochilor și a organelor fonației, potențialele de acțiune sînt zero. Se păstrează numai activitatea organică de menținere a stării de viață, reprezentînd starea de odihnă totală.

Efecte: Fortifică sistemul neuro-endocrin, vindecă astenia, înlătură epuizarea fizică și psihică.

Este o poziție cheie, nu are contra-indicații.

Poziția capului este o poziție de echilibru, baza de susținere fiind formată din cap și brațe, unite, așezate în unghi.

Efecte: Odihnește inima. Stimulează alimentația cu sînge a corpului. Aorta, carotidele și arterele sub-claviculare obțin un supliment de sînge arterial. Encefalul, cordonul spinal și sistemul simpatic sînt abundent irigate. Vasele sanguine își păstrează astfel elasticitatea. Corpul devine suplu, musculatura elastică. Dispar ridurile de pe față. Calmează tensiunea nervoasă, fortifică memoria, stimulează capacitatea cerebrală, promovează echilibrul psihic, întărește optimismul. Înlătură pesimismul, oboseala, insomnia. Duce la dispariția tulburărilor funcționale ale ochilor, urechilor, nasului și gîtului. Fortifică plămînii. Combate constipația, dezinteria, afecțiunile gastro-intestinale, apendicita, bronhopneumonia, astmul, pleurezia, paralizia, lumbagoul, artrita regiunii dorsale, diabetul, guta, dispepsia, debilitatea mintală, hemoroizii, varicele, prostatita, urinarea excesivă, impotența, spermatoreia, deplasarea uterului. Normalizează ciclurile menstruale. În anumite cazuri vindecă discrimia ovariană și sterilitatea. Este tot un exercițiu cheie. Are contraindicații pentru suferinzii de boli pulmonare, catar și rinită nazală cronică, acufene datorită unei hipertensiuni, nevralgii faciale și ochi injectați.

Ne oprim aici pentru a nu depăși cele propuse în articolul de față. Medicina modernă are un neprețuit ajutor în practicile Hatha-Yoga. Așteptăm să vedem roadele.

Ion VULCĂNESCU

Tînără executînd un exercițiu yoga.

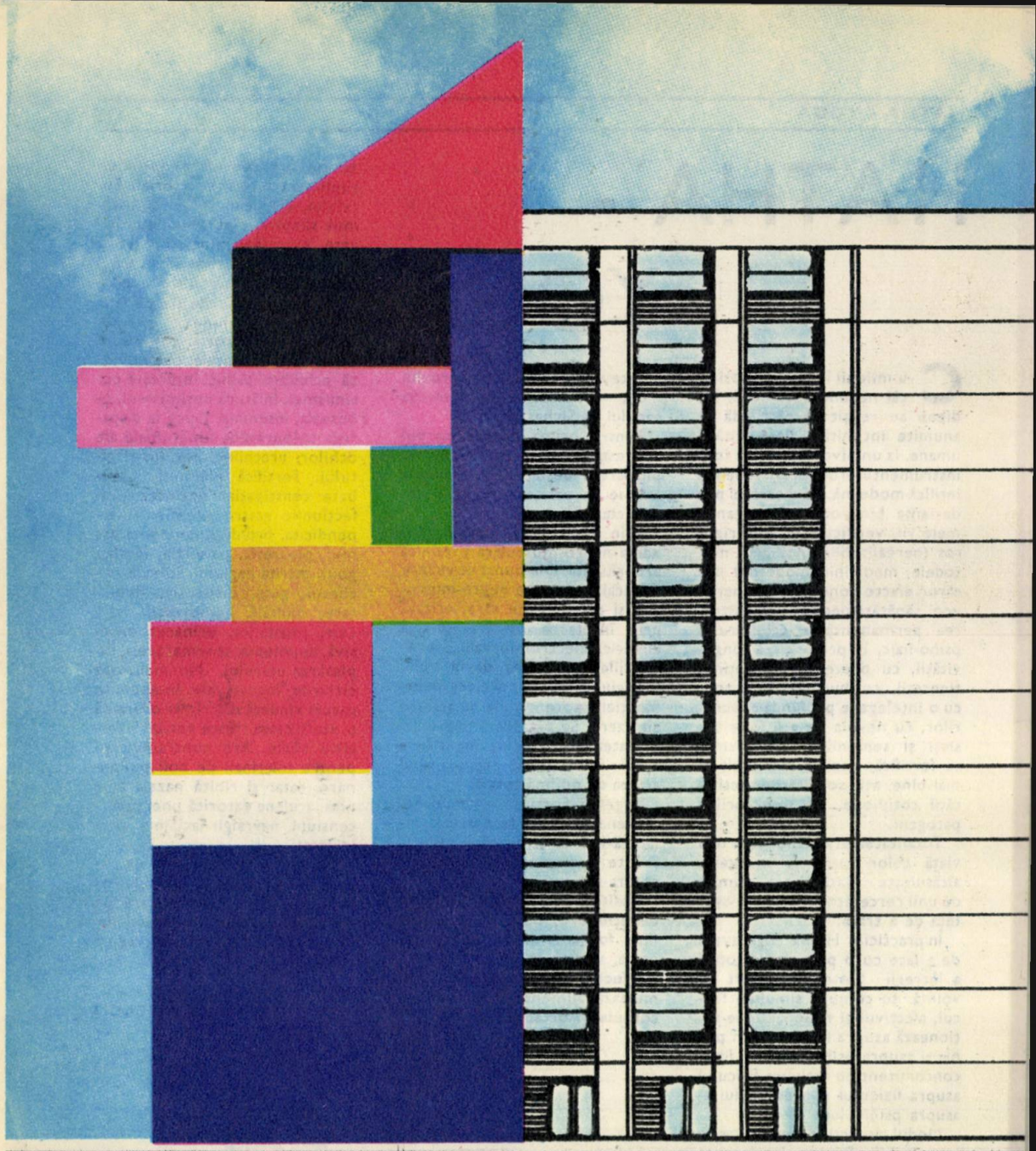

ÎNTREPRINDEREA PENTRU PREFABRICATE DE BETON GALAȚI

realizează următoarele produse de bază:

Panouri din beton armat pentru fațade; fișii cu goluri rotunde pentru planșee din beton armat; chesoane pentru acoperiș din beton armat; pane pentru acoperiș din beton armat destinate construcțiilor industriale și agricole; stîlpi perforați din beton armat pentru liniile electrice aeriene; tuburi din beton simplu pentru canalizări; elemente din beton armat pentru jgheaburi de canalizare; spalieri pentru vie din beton armat. Întreprinderile industriale, unitățile de construcție și unitățile agricole de stat și cooperatiste își pot procura produsele IPB Galați fie pe bază de repartiție, fie prin comenzi ferme înaintate direct IPB — Galați

COOPERATIVELE MEȘTEȘUGĂREȘTI DIN BUCUREȘTI
ÎN SLUJBA FRUMOSULUI ȘI UTILULUI!

Articole pentru decorațiuni interioare, din fier forjat, lustre, lampadare, aplice, mobilă metalică, diverse cadouri — găsiți la magazinele de prezentare din:
— str. Academiei nr. 23, tel. 16 26 71
— str. Gabroveni nr. 57.

10 SPORTIVI RĂSPUND LA 3 ÎNTREBĂRI

Anchetă realizată de ION BOCIOACĂ
Desene NEAGU RĂDULESCU

1970 a fost un an bogat în manifestări sportive de o deosebită amploare, un an care a grupat pe diferite stadioane și săli elita sportului mondial, un an în care marile confruntări au reținut atenția a sute și sute de mii de spectatori de pe toate meridianele globului. Nu vom enumera în rîndurile de față toate manifestările de anvergură programate în acest an. Ne-ar trebui un spațiu prea mare. Amintim doar că anul de la care ne luăm rămas bun, ne-a oferit, printre altele, posibilitatea de a vedea, la fața locului sau prin intermediul televiziunii, aprigele dispute prilejuite de campionatele mondiale de fotbal și handbal, că tot în această perioadă și-au disputat întîietatea mondială voleibaliștii și scrimerii, că aproape în fiecare săptămînă privirile ne-au fost reținute de una sau alta dintre manifestări. În mod firesc, un asemenea an sportiv lasă impresii de neuitat. Pornind de la acest adevăr am conceput tema anchetei de față, solicitînd răspunsuri unor sportivi și antrenori care s-au aflat în centrul disputelor.

1. *Performanța sportivă care v-a impresionat în mod deosebit în anul 1970?*
2. *Performanța sportivă care v-a adus cea mai mare satisfacție?*
3. *Ce vă doriți să vă aducă anul 1971?*

Și acum răspunsurile primite:

ION ȚIRIAC

1. Victoria Braziliei în campionatul mondial de fotbal.
2. Triumful lui Ilie Năstase, alături de americana Rosemary, în proba de dublu mixt a turneului de la Wimbledon.
3. Un an la fel ca 1970

CORNEL DINU

1. Calificarea echipei U.T.A. în dauna formației olandeze Feijenoord, o performanță, după părerea mea, uluitoare.
2. Scorul de 1–1 pe care l-am obținut cu echipa națională la Stuttgart în fața națională R.F. a Germaniei.
3. Calificarea în turneul final al «Cupei Europei» și cîștigarea titlului de campioană a țării de către echipa din care fac parte.

FLORIN GHEORGHIU

1. Victoria echipei noastre masculine în campionatul mondial de handbal
2. Locul al treilea ocupat la turneul internațional de șah de la Skoplje
3. Doctoratul în științe filologice.

MIHAI ALBU

1. Victoria lui Ilie Năstase la campionatele internaționale ale S.U.A.
2. Titlul de coșgeter al Balcaniadei de baschet.
3. Calificarea echipei mele în turneul final al Cupei campionilor europeni.

ANGELO NICULESCU

1. Victoria Braziliei și mai ales maniera în care a cîștigat campionatul mondial, nepierzînd nici un joc atît în preliminariile campionatului cît și la turneul final.
2. Participarea și comportarea reprezentativei noastre la turneul final al campionatului mondial de fotbal.
3. Doresc să-mi creeze mari dificultăți în alcătuirea echipei naționale. Adică să apară atît de mulți jucători valoroși pe diferite posturi încît să nu știu asupra căruia să-mi îndrept preferințele.

NICOLAE NEDEF

1. Victoriile motociclistului Giacomo Agostini.
2. Succesul echipei noastre la campionatul mondial de handbal de la Paris.
3. Un jucător de talia lui Gruia.

Pentru căminul dumneavoastră

COMBINATUL

DE EXPLOATARE

A LEMNULUI

SUCEAVA

realizează mobile practice, cu o linie modernă, într-o execuție îngrijită.

Vă recomandăm:

- *canapeaua extensibilă „CARPAȚI"*
  (se încadrează plăcut în orice interior)
- *Sufrageria „BÎLEA II"*
- *Biblioteca „DOINA"*
  (ocupă un spațiu mic și are o linie frumoasă)
- *Fotolii de tip R 22*

VALERIA BUFANU

1. Săritura de 17,22 metri a sovieticului Victor Saneev, reușită la Universiada de la Torino. M-a impresionat deoarece, ca martoră oculară, am văzut că săritorul sovietic a «bătut» cu o jumătate de metru în fata pragului ceea ce înseamnă că, în realitate, el a stabilit un nou record mondial.
2. Rezultatul de 13 secunde reușit la concursul atletic de la Pitești în proba de 100 metri garduri.
3. O medalie la campionatele europene de atletism de la Helsinki.

IOAN ȘERBAN

1. Calificarea echipei noastre în turneul final al campionatului mondial de fotbal.
2. 2,17 metri stabiliți la Viena, la campionatele europene de atletism în sală.
3. Diploma de inginer și depășirea barierei celor 2,20 metri la săritura în înălțime.

ELISABETA POLIHRONIADE

1. Succesul reprezentativei noastre de handbal la campionatul mondial
2. Calificarea în turneul inter-zonal de șah.
3. Realizarea visului oricărui șahist român, situarea pe unul din primele trei locuri la turneul inter-zonal, performanță neatinsă încă de nici un șahist sau șahistă din țara noastră.

CALISTRAT CUȚOV

1. Calificarea echipei noastre de fotbal la turneul final al campionatului mondial din Mexic.
2. Medalia de aur cucerită la Dinamoviada de box, în compania unor pugiliști redutabili.
3. Să cîștig titlul suprem la categoria ușoară, la ediția viitoare a campionatelor europene, programate la Madrid.

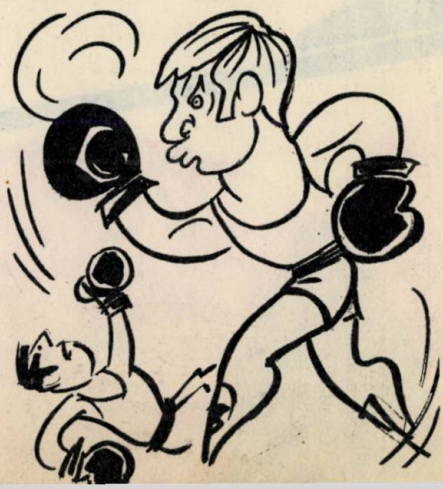

Filtre, ambalaje vacumabile

de la

UZINA DE PRELUCRARE A MASELOR PLASTICE BUZĂU

CARE PRODUCE:

— elemente de filtrare a aerului, a combustibilului de ulei pentru motoarele cu ardere internă, prelucrate din polietilenă și din polistiren, ambalaje vacumabile.

WENZELL BROWN

PROCESUL

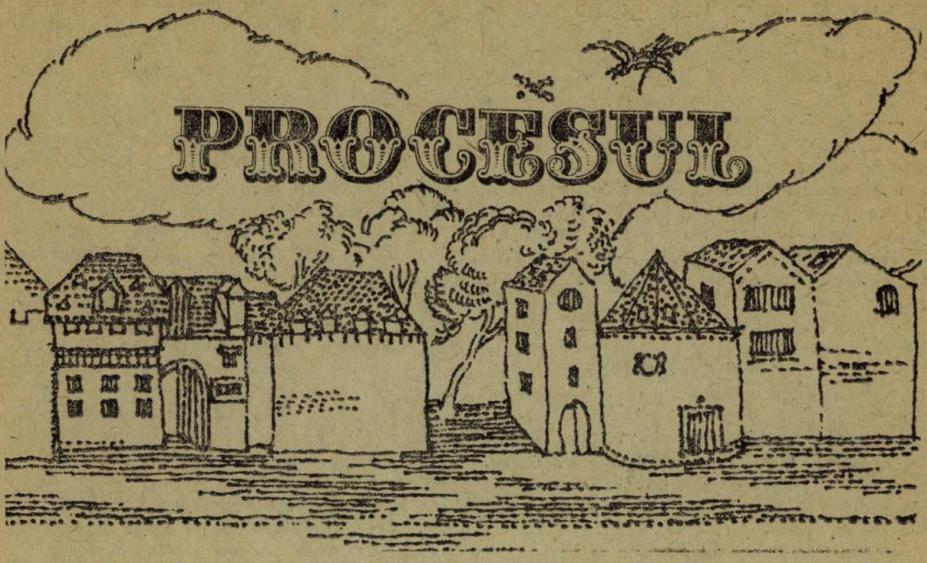

Întîmplările pe care vi le înfățișăm aci nu sînt simple născociri ale imaginației unui scriitor, ci dramaticul caz de conștiință al unui jurat într-un proces, care a stîrnit mare vîlvă în America.

În sala de deliberare a juriului, lungă și îngustă, era o atmosferă înăbușitoare și fetidă din cauza căldurii exagerate, a transpirației juraților, a fumului dens al pipelor și a duhorii whiskiului prost, adus în mod fraudulos de aprodul tribunalului, totdeauna sensibil la bacșișuri mari. Afară, un viscol puternic spulbera fulgii de zăpadă de pe ferestrele înalte.

Ira Parsons, ghemuit într-un fotoliu mare, își mușca buzele subțiri și strîngea tare în mîini brațele scaunului. Năduşeala îi brobonea fruntea și forma pete urîte sub brațe, dar el nu voia să ceară să se deschidă o fereastră: pentru nimic în lume n-ar fi vrut să dea această satisfacție lui Hodge.

De altfel, Will Hodge nu-i acorda nici un fel de atenție. Fermierul bondoc și rubicond, cu picioarele îndepărtate, sta în fața unei ferestre și privea ce se petrece afară, pe străzile care coborau spre port, unde Ohio își rostogolea leneș apele mîloase. Parsons n-avea nevoie să se ducă la fereastră pentru a-și închipui spectacolul pe care îl privea Hodge. În 1852, Cincinnati era în plină dezvoltare: de cinci ori mai mare decît Chicago și de două ori mai întins ca Cleveland, acest oraș zgomotos creștea văzînd cu ochii. Desigur, în grădinile Palatului de justiție erau adunați, grupuri-grupuri, mulți cetățeni, atrași de primul mare proces criminal din orașul lor; îmboldiți atît de teamă cît și de ură, acești oameni nu s-ar fi reținut de la manifestații violente, dacă ucigașa, acuzată de patru asasinate, ar fi scăpat de pedeapsa cu moartea...

Deodată Hodge se întoarse, plecă de la fereastră și se îndreptă cu pas hotărît spre Parsons, oprindu-se în fața lui. Băgîndu-și degetele mari în subsuorile

hainei, își plecă agresiv capul înainte și Parsons se încordă pentru a înfrunta apostrofările, rostite cu vocea tunătoare cu care fermierul era obișnuit. De aceea fu surprins cînd colegul lui îi spuse cu glas plăcut.

— Zău, Ira, ce te-a apucat? Îți închipui că o să ne convingi? Dacă nu te-ai încăpățîna să ne refii, cum faci, de multă vreme am fi acasă în paturile noastre. Ce dracu, nu te gîndești? E unu fără douăzeci și judecătorul Carter nu vrea să audă de amînarea audierii! Așadar, dacă nu vrei să cedezi, dumnezeu știe cît o să mai zăcem aici!...

— Știi bine că am dreptate, Will! spuse Parsons.

— Nu știu nimic! Avocatul ăla blestemat te-a fermecat cu vorbele lui frumoase și manierele lui elegante!

— Will, e vorba de viața unei femei.

— Tu numești asta o femeie? Eu susțin că e o vrăjitoare care a coborît direct din iad! Și mai are nerușinarea să-și spună logodnica domnului! E nemaipomenit!

— Nu-i asta tocmai dovada că-i nebună?

— Nebună sau nu, trebuie spînzurată! Ia ascultă, e adevărat că a cumpărat sau nu arsenic? S-a dus cu sînge rece în prăvălia bătrînului Salter și i-a spus că vrea să scape de șoareci. În loc să dea otrava șoarecilor, a pus-o în supa micuțului Jimmy Forest. Jimmy nu avea mai mult de opt ani, iar frățiorul lui, Jonnie, doar doi. Tu n-ai copii, Ira, totuși știi să faci deosebirea dintre bine și rău!

Parsons, ridicînd capul, căuta să prindă cu ochii privirea lui O' Donnel, care stătea în spatele lui Hodge. Băcanul irlandez votase în prima zi cu el și socotise că Nancy Farrer trebuia să fie achitată, deoarece nu-i în toate mințile. Dar acum, fața rotundă a comerciantului gras era lipsită de expresie și el declară grav:

— Will are dreptate, Ira! Populația este atît de agitată, încît dacă am elibera-o pe fata asta, ar linșa-o. Dar și mai rău încă e că am fi boicotați și ne-ar alunga pe toți din Cincinnati, începînd cu mine și cu tine, Ira.

Parsons închise ochii și degetele lui se încleștară mai tare pe brațele fotoliului. Zile întregi rezistase atacurilor colegilor săi, dar cît timp poate un singur om să țină piept unei coaliții, chiar dacă e convins că are dreptate?

Parsons nu era însă sigur. Știa, firește, că Nancy Farrer săvîrșise, indiscutabil, — crimele de care era învinuită. Dar era oare nebună, așa cum susținuse avocatul ei, și nu știa să facă deosebirea între rău și bine? Dacă acesta era adevărul și dacă prin votul lui, Parsons ar contribui s-o trimeată la spînzurătoare, n-ar deveni și el la rîndu-i un ucigaș? Doar la acest gînd, Parsons simți că un fior îi străbate trupul firav.

— Mai lasă-mă să mă gîndesc puțin, Will, îi spuse el lui Hodge.

— Sînt două zile de cînd discutăm și tot discutăm, îi răspunse fermierul. Tribunalul își va închide porțile peste o jumătate de ceas și dacă nu luăm o hotărîre, vom mai rămîne o noapte închiși aici.

— Nu încerca să-mi forțezi mîna, zise Parsons cu glas tremurat, aproape implorător.

Hodge bombăni cîteva cuvinte furioase, dar îl lăsă pe Parsons liniștit și se întoarse la fereastră. Parsons își puse capul pe masă, între brațele încrucișate, încercînd astfel să se odihnească puțin.

Reții în gînd principalele episoade ale celor zece audiențe, întipărite pentru totdeauna în memoria lui. Înainte de orice, revăzu silueta lui Nancy Farrer, în picioare, în boxa acuzaților, îmbrăcată toată în negru, afară de o modestă bluză de bumbac alb. Așa cum spusese Will Hodge era urîtă ca păcatul; și totuși, chiar urîțenia ei o făcea interesantă, încît ai fi putut s-o socotești chiar drăguță... Ochii ei erau extraordinari de mari. Parsons nu văzuse niciodată asemenea ochi. Părul lung și negru era lucios și împletit în cozi, fruntea foarte îngustă, iar sprîncenele negre formau o linie aproape neîntreruptă. Nasul era cîrn, cu nările lărgite, gura mare, cu buze neobișnuit de roșii. Silueta și mersul ei erau disgrațioase, dar pieptul plin și pietros, gîtul foarte drept și alb aveau ceva voluptos, care îl tulburau pe Parsons mai mult decît voia să recunoască. Un corespondent de presă o descrisese ca un „produs al încrucișării dintre zeul Jupiter și un pește lup din Mississippi". Cuvîntul circulase în toată sala și printre jurați; corespundea întrucîtva cu realitatea, dar nu era de ajuns pentru a descrie totul.

Majoritatea faptelor privind crimele acuzatei nu puteau fi contestate. Nancy avea optsprezece ani. Sosise cu doi ani înainte la Cincinnati, împreună cu mama ei, o misionară care ridicase un „templu" lîngă chei. De la început, misiunea fu sortită eșecului: fiecare dintre reuniuni fu sabotată de bande de auditori, care urlau și fluierau. În curînd, Nancy și mama ei n-au mai putut să apară pe stradă, fără să li se arunce pietre, bucăți de lemne sau bulgări de zăpadă. După un an, doamna Farrer, renunțînd la „opera" ei, dispăru lăsîndu-și fiica singură. Aceasta voi mai întîi să continue oficierea slujbelor; îmbrăcată în alb, ea se proclama în public „logodnica domnului". Puținii ei auditori

nu veneau s-o asculte decît ca s-o huiduiască și să-i pătează rochia cu noroi. Vrînd-nevrînd, ea trebui să părăsească „templul", nevînd cu ce plăti chiria și, singură, fără bani, acceptă să se angajeze ca bonă la o văduvă în vîrstă, Mary Anne Green. În august 1851 își luă serviciul în primire. După două săptămîni, cumpără arsenic de la farmacistul William Salter, de pe Broadway, 80. Domnul Salter, după ce o întrebă ce vrea să facă cu otrava, îi recomandă să ardă hîrtia de împachetat, după ce va pregăti hrana șoarecilor. Cumpărătura se făcu în prezența a doi martori, care nu observară nimic anormal în atitudinea lui Nancy.

După patru zile, Mary Anne Green muri și medicul atribui decesul holerei, deoarece pe vremea aceea bîntuia o gravă epidemie. Dar, mai tîrziu, cînd se dezgropă cadavrul, se descoperi în corp doze mortale de arsenic. Nancy declarase avocatului că ea cumpărase otrava, pentru că o rugase Ana Brazili, bucătăreasa doamnei Green, care îi arătase și cum se poate amesteca arsenicul în supa caldă, fără să trezești cea mai mică bănuială.

În octombrie al aceluiași an, Nancy găsi o altă slujbă, ca bonă la copiii unui negustor bogat. Familia era compusă din cinci persoane: Elisha Forrest, soția lui, Cassandra și cei trei fii ai lor, în vîrstă de opt, șase și doi ani. Nu trecu mult timp de la angajarea ei și Nancy se duse la alt farmacist, Edward Seandlier, de pe strada Fulton unde cumpără arsenic, care i se dădu învelit într-o hîrtie. A doua zi toți membrii familiei se îmbolnăviră. Aveau grețuri, o sete mistuitoare, crampe la stomac și medicii atribuiră din nou aceste simptome holerei. Totuși, toți membrii familiei Forrest se vindecară, cu excepția Cassandrei, care era bolnavă de mai multă vreme. Aceasta fu îngropată exact la opt zile după ce Nancy intrase în serviciul ei.

Nancy nu fu atunci de loc bănuită. Mai mult încă, după moartea doamnei Forrest, ea deținu un rol mult mai important în casă. Copiii o adorau și ea părea că le este foarte devotată. Dar în ziua de 30 noiembrie, ea intră alergînd în biroul domnului Forrest și, cu ochii holbați de spaimă și cu un aer rătăcit, îl înștiință că cei trei copii s-au îmbolnăvit pe neașteptate.

Forrest chemă în grabă un doctor și se repezi acasă. Puțin timp după sosirea lui, cel mai mic dintre copii, John Edward, muri în urma unei crize puternice, după ce se chinuise cîteva ceasuri. Datorită îngrijirilor stăruitoare ale doctorului, ceilalți doi copii păreau că vor birui boala. Forrest își veghie băieții pînă la patru dimineața, îl luă pe cel mai mic, William, în camera lui și-l încredință pe James Wesley, în vîrstă de opt ani, lui Nancy. Pe la șapte dimineața, tatăl fu trezit de țipetele stridente ale lui James, care se chircea de durere. Forrest alergă să-l cheme pe medic, dar, cînd se întoarse, copilul se stinsese din viață. Din clipa aceea, doctorul refuză să admită că aceste decese erau naturale. Chemă un confrate și după ce examinară corpurile, îl informară pe Forrest că moartea fiilor săi fusese provocată de arsenic, care fusese administrat, în doze mici, de multă vreme. În timp ce vorbeau astfel, Nancy intră în odaie și cînd Forrest îi spuse să iasă, descoperi că ea rămăsese la ușă ca să asculte. Stabili o legătură între această atitudine și faptul

că doar Nancy nu fusese bolnavă prima oară și, convins de vinovăția ei, se duse să-i cerceteze camera: descoperi într-un colț o bucată de hîrtie de împachetat, în care mai erau urme de arsenic.

Nancy fu arestată numaidecît și învinovățită de patru crime. Procesul ei fu fixat pentru ziua de 19 februarie 1852, dar cum acuzata n-avea bani, tribunalul desemnă, din oficiu, ca apărător, pe un avocat, Read. În ziua procesului însă Read era atît de beat, că nu se putea pune nici o nădejde în el. În aceeași zi, printr-o simplă întîmplare, un tînăr avocat venise dimineața să pledeze într-alt proces. Făcu o impresie

atît de puternică judecătorului Carter, încît acesta îl rugă să-l înlocuiască imediat pe Read în timpul dezbaterilor, pentru un onorariu de 75 de dolari. De fapt, strălucita apărare a acestui avocat necunoscut, în procesul aparent fără speranță, fu ceea ce îl tulburase atît de puternic pe juratul Ira Parsons.

La drept vorbind, avocatul nu-i era cu totul necunoscut lui Parsons, care fiind contabil într-un mare antrepozit, dorea să devină scriitor și frecventa uneori un club literar, al cărui membru era și avocatul Read. Pe Read era greu să nu-l remarci, căci era un bărbat frumos, roșcat, cu ochii albaștri pătrunzători și avea un glas care te vrăjea. Dar ceea ce îl făcuse pe Parsons să nu-l uite era concepția pe care o avea Read despre rolul viitor al Americii. El visa orizonturi din ce în ce mai largi pentru țara sa și vedea orașul Cincinnati înălțîndu-se pe cele mai înalte culmi. Or, acest vis îl nutrea și Parsons adeseori și de aceea nu pierduse nici un cuvînt din pledoaria lui Read.

Atmosfera dramatică a procesului era, de altfel, și mai emoționantă din cauza tinereței protagoniștilor săi. Procurorul general fiind bolnav fusese înlocuit de un tînăr magistrat, care nu împlinise încă treizeci de ani, pe care îl chema Peter Mc Groarty; Read avea douăzeci și doi de ani; iar acuzata avea optsprezece. Mc Groarty prezentă teza acuzației cu talent și precizie. Faptele nu puteau fi contestate, iar Read nici nu încercă s-o facă. În schimb, își întemeie apărarea pe un argument, care era aproape necunoscut pe vremea aceea în analele juridice americane — aceea a iresponsabilității morale a ucigașului nebun.

El scoase în evidență că Nancy nu obținuse nici un folos în urma morții victimelor sale. N-avea față de ele nici un resentiment, dimpotrivă, dovedise o profundă afecțiune față de copiii lui Forest, care o iubeau. Atunci de ce omorîse? Singurul motiv care era valabil e că fusese împinsă la crimă de motive independente de voința ei, prea puternice, ca să le poată rezista și prea complicate, ca să le poată înțelege. Lucru ciudat, tînărul avocat expunea astfel primele concepții ale psihiatriei moderne, înainte chiar de a se fi creat jargonul tehnic al acestei științe.

Apărarea cită mai mulți martori, pentru a-și putea susține teza sa. Dintre ei, cel mai important fu doctorul J.R. Buchanan, frenolog și craniolog. El se exprimă în termeni aleși, pentru ca juriul, alcătuit în majoritate din cultivatori și funcționari, să-l poată înțelege.

— Am examinat capul acuzatei, declară el, și este, indiscutabil, unul din cele mai defectuoase pe care le-am văzut în cariera mea. Cît despre caracterul ei moral, îndrăznesc să pretind, după cum se prezintă creierul și temperamentul, că ea este în stare să fie vicleană și prefăcută, dar nu să devină o mare criminală, afară doar de cazul că aceasta ar fi o consecință a prostiei ei congenitale. Creierul ei este al unui idiot, ceea ce nu înseamnă că-i lipsită de talente. Se întîmplă uneori ca idioții să manifeste, în unele domenii limitate, calități deosebite. În cazul acuzatei, nu mă tem să afirm, în mod categoric, că ne aflăm în prezența unei idioate caracteristice, pe plan moral, și-mi îngădui să apreciez că merită mai mult compătimire decît pedeapsă.

Juriul a fost impresionat de declarațiile ponderate ale practicianului, care se exprimase pe un ton doctoral și oarecum solemn. Dar Mc Groarty, roșu și tremurînd de furie, se repezi și-l interpelă pe doctor:

— Nancy Farrer știa sau nu că arsenicul este o otravă?

— Da, admise Buchanan în silă.

— Știa, da sau nu, că punînd otravă în supa copilului îl va omorî?

— Da, știa.

— Deci cunoștea caracterul faptei ei și știa că face rău?

— Firește că știa, din punct de vedere intelectual, dar moralmente este o idioată.

McGroarty se întoarse spre juriu, ridică umerii și, depărtîndu-și brațele, strigă enervat:

— Știa ce face, dar nu știa în același timp ce face!... Vă întreb pe dumneavoastră, onorat juriu, ce înseamnă această limbă păsărească?

În clipa aceea, Parsons cercetase cu privirea, unul cîte unul, chipurile colegilor săi din juriu: ele exprimau fie ironie, fie dispreț, fie chiar nemulțumire. Toți acești oameni simpli erau sîrguincioși, aspri, hotărîți să se lase călăuziți de bunul lor simț și nu ademeniți de cuvinte frumoase sau teorii complicate, pe care nici nu prea le înțelegeau.

Atunci, avocatul acuzatei se ridică și-și rosti pledoaria. Calm, el se exprimă cu un ușor accent din Harvard, cam prea fin pentru oamenii care ocupau locurile din juriu sau pe băncile din pretoriu. Dar Parsons uită în curînd juriul și chiar rolul lui de jurat, spre a se lăsa cucerit de argumentația tînărului avocat.

Read se adresa juraților cu un ton aproape egal, ca și cînd ar fi discutat cu niște buni prieteni. Nancy Farrer, declară el, era victima unei alienații mintale ereditare. El dovedi că tatăl ei, un bețiv înveterat, murise în urma unei crize de delirium tremens, iar mamă-sa, care se pretindea

profetă, îi vîrîse în cap lui Nancy, încă din fragedă tinerețe, ideea că ea va fi „logodnica domnului". Urîtă, batjocorită și înfierată de populație, Nancy se văzu în cele din urmă părăsită și redusă la rolul de servitoare a lui Mary Anne Green. Și acolo, printr-o întîmplare, idioata fu educată pînă ce fu în stare să săvîrșească o crimă, iar educatoarea ei a fost bucătăreasa Anne Brazili. Ea o trimisese să cumpere arsenic și o învățase cum să-l folosească.

— Nancy Farrer, spuse avocatul, n-avea intenția să ucidă, nu înțelegea caracterul faptei ei. Ea a fost împinsă de o dorință irezistibilă și complet irațională de a vedea efectele otrăvii și de a produce moartea, ca un simbol al acestei puteri, nou descoperită. De atunci ea n-a mai fost o femeie, ci rotița unui mecanism, incapabilă să se controleze, nici să se opună acestei influențe nefaste. Acuzata nu avea nici un sentiment dușmănos față de James Forrest; dimpotrivă, îl iubea și-i era devotată. Ea n-a profitat cu nimic de pe urma morții lui. Ea era ca și un copil, complet inconștientă de actele ei, dar însuflețită de o curiozitate irațională de a constata efectele straniei puteri pe care o deținea.

Pledoaria a fost lungă și Parsons n-a înțeles-o în întregime. Acum, cînd o evoca, așezat cu capul în mîini, la masa de deliberare a juriului, nu-și putea aminti totul, dar esența tezei dezvoltată de Read îi rămăsese clar întipărită în minte. Își dădea seama că e vorba de o luptă care opunea rațiunea prejudecăților și că se încerca să se deschidă noi orizonturi comprehensiunii omenești. Parsons putea fie s-o mărească, fie s-o lase să se închidă. Dar cum să procedeze? El n-avea nici darul vorbirii, nici persuasiunea, nici cultura, nici tactul avocatului. Era singur împotriva a unsprezece oameni coalizați împotriva lui și n-avea pe nimeni care să-l sfătuiască. Încăpățînarea nu-l putea face să cîștige decît cîteva ceasuri de răgaz.

„La ce bun să mai lupt atunci?" își spuse el. Voia să se scoale pentru a se declara bătut, cînd simți un curent de aer proaspăt: Hodge se hotărîse în sfîrșit să deschidă fereastra. Un zgomot de glasuri și țipete aspre se auziră din piață, urmate de un pocnet: o piatră mare cît pumnul pătrunsese pe fereastră și se lovise de perete. Piatra era învelită într-o hîrtie.

Hodge se repezi să ia pachetul, scoase hîrtia și-o desfăcu pe masă cu palma. Pe măsură ce citea cuvintele scrise neciteț, obrazul i se înroșea tot mai tare. Înaintînd spre Parsons, îi vîrî biletul sub nas. Acesta era redactat astfel: „Spînzurați-o pe vrăjitoare, altfel o să vă spînzurăm noi pe toți!".

Aplecîndu-se asupra lui Parsons, Hodge îi spuse furios:

— Ai văzut? Acum ce mai ai de spus? Doar n-ai vrea să plătim toți pentru prostia ta?

Parsons își simțea gura uscată și, cînd voi să se ridice, își dădu seama că n-o putea face, atît de slabe îi erau picioarele. Totuși, avu puterea să răspundă:

— Nu admit să fiu amenințat, Will!

Hodge îl apucă de reverul hainei și-l împinse brutal în zid, strigînd:

— Destul cu maimuțăreala! Pe dumnezeul meu dacă femeia asta merită altceva decît să fie trimisă-n iad!

Pumnul lui se ridică gata să zdrobească fața lui Parsons, care se zbătea să scape de această agresiune. Dar înainte ca Hodge să aibă timpul să lovească, interveni O' Donnell.

— Lasă-l! îi spuse fermierului, reținîndu-i brațul. Am să-i vorbesc și cred că de astădată o să înțeleagă; nu-i așa, Ira?

Hodge lăsă să-i cadă brațul de-a lungul trupului, apoi întorcîndu-se spre fereastră, strigă mulțimii:

— Nu vă pierdeți răbdarea, băieți! O să i se taie capul!

Această făgăduială fu salutată de o mulțime de glasuri vesele, după care Hodge închise fereastra brusc.

— Haide, Ira! îi spuse O' Donnell. Gîndește-te o clipă. Doar nu te poți încăpățîna așa, singur...

— Mai lăsați-mă puțin să mă gîndesc, răspunse Parson. Ce poți face, cînd știi că ai dreptate, dar toată lumea e împotriva ta?

— Aida de! zise O' Donnell, ridicînd din umeri, renunță! Așteaptă o altă ocazie ca să faci pe filozoful și să debitezi tot felul de teorii...

Dar Parsons refuză în seara aceea să se dea bătut. Juriul rămase toată noaptea închis în tribunal și, a doua zi dimineața, el se întoarse de două ori în sala de audiențe pentru a-i cere judecătorului să precizeze ce însemna un idiot. Totul fu însă în zadar. Ceilalți juranți nu vrură să audă nimic și votară în bloc împotriva lui Parsons, astfel că, la ora trei după amiază, el trebui să capituleze.

Cum se dădu verdictul, jurații se întoarseră acasă. A doua zi, însă, Parsons se întoarse la Palatul de justiție pentru a-l auzi pe judecător pronunțînd sentința împotriva lui Nancy Farrer. El ascultă îngrozit înspăimîntătoarele cuvinte ale magistratului: „Sentința Curții prevede ca Nancy Farrer să fie transportată la închisoarea din Hamilton, spre a fi încarcerată acolo pînă vinerea viitoare, 25 iunie; în ziua aceea va fi condusă în curtea închi-

sorii, între ora 11 dimineața și trei după amiază, pentru a fi spînzurată. Domnul să aibă în pază sufletul său!".

Mulțimea care, în ajun, ceruse zgomotos capul ucigașei, acum asculta tăcută, ca și cînd ar fi fost speriată de decizia pe care o pretinsese. Cîteva femei începură să plîngă, iar glasul judecătorului Carter se gîtui puțin de emoție la sfîrșitul citirii sentinței.

Nancy ascultă în picioare și, nemișcată, zîmbind cu un aer prostesc: părea că nu-și dă seama de ce se întîmplă. Avocatul ei, ridicîndu-se alături de ea, declară că va face apel. Mulțimea se scurse încet, iar Parsons plecă și el. Rătăci fără țintă pe străzile orașului, pradă unei neliniști îngrozitoare și încercă în cele din urmă să-și înece în băutură sentimentul de vinovăție care îl copleșea.

În timpul acesta, populația orașului trecea repede de la furie la milă. Prin Cincinnati circulară mai multe petiții care cereau ca pedeapsa lui Nancy să fie comutată. Ele purtau mii de semnături, dar, pe măsură ce timpul trecea, speranța de a salva condamnata se reducea. Curtea supremă respinse două apeluri ale avocatului, iar guvernatorul Wood dovedise cît se poate de clar că n-avea de loc intenția să intervină în favoarea lui Nancy.

Cît despre Parsons, el continua să bea. Nu lua parte la nici una din adunările clubului literar, de teamă să nu dea ochii cu Read. Apoi, într-o seară, se duse la gazda lui, lîngă chei, se împiedică și căzu, nefiind în stare să se ridice, atît era de beat. Cum zăcea pe jos, cineva îngenunchie lîngă el și-l ajută să se scoale. Parsons, cu privirea rătăcită, îl privi pe tînărul și frumosul avocat, cu trăsături energice, pe care încercase să-l evite.

Read, care petrecuse începutul serii la o adunare a Ligii antialcoolice, îl ajută pe Parsons să meargă acasă, îl susținu în timp ce urca scările tocite, și-l vîră în pat. Nefericitul jurat începu să bîlbîie cuvinte incoerente, apoi, pe măsură ce se trezea din beție, îi povesti avocatului ce se întîmplase în sala de deliberări a juriului, și despre wiski-ul, pe care aprodul îl procurase prin fraudă și despre amenințarea mulțimii trimisă, printr-un mesaj cu ajutorul unei pietre aruncate pe fereastră și răspunsul pe care Hodge îl dăduse mulțimii, prin aceeași fereastră.

Read fu foarte interesat de ceea ce afla. Rămase lîngă Parsons pînă ce acesta adormi, dar veni să-l vadă a doua zi dimineață, cînd acesta se trezi. Numaidecît după

micul dejun, îl duse pe Parsons la cabinetul lui şi-l puse să repete, sub prestare de jurămînt, declaraţiile făcute. Acestea constituiră temeiul unui nou apel şi după trei zile el se hotărî să ceară deschiderea unui nou proces.

Data pentru dezbaterile Curţii de apel fu fixată pentru 2 aprilie, la tribunalul din Columbus. În jurul tribunalului se adunară oameni mult mai numeroşi decît la Cincinnati, dar acum ei nu mai cereau condamnarea, ca atunci cînd se dăduse verdictul împotriva lui Nancy Farrer. Întreaga presă se ocupă de strălucita pledoarie a tînărului avocat, al cărui nume, necunoscut pînă atunci, era pe buzele tuturor. De aceea, o mulţime de jurişti, studenţi, bărbaţi şi femei, proveniţi din toate mediile şi din vreo douăsprezece state, năvăliră la Columbus să-l audă pe tînărul avocat.

Ira Parsons îşi părăsi în ziua aceea slujba de la Cincinnati, ca să asiste la proces. În fiecare zi lua loc în primul rînd al asistenţei, ca să nu piardă nici unul din cuvintele omului, care devenise între timp prietenul lui. Read se întorcea uneori spre dînsul şi-i zîmbea, sau venea chiar la el, să schimbe împreună cîteva cuvinte. Pe măsură ce se desfăşura procesul, devenea evident în ochii numeroşilor auditori că avocatul nu pleda numai pentru clienta lui; devenise apostolul unei interpretări mai profunde şi mai inteligibile decît legea, putînd să slujească mai bine interesele omenirii.

În timpul suspendării audienţelor, apărătorul lui Nancy era înconjurat de ziarişti, care îi cereau să-şi dezvolte ideile. Principalul cotidian din Cincinnati scria că pledoaria „era cea mai strălucită din cîte se auzise vreodată în ţară" şi că autorul ei era fără îndoială „destinat unei cariere remarcabile". După terminarea audierilor, juriul se retrase pentru a nu delibera decît trei ore şi a da verdictul de „nevinovăţie, din cauza alienaţiei mintale". Aplauzele mulţimii au trebuit să fie întrerupte de intervenţia severă a judecătorului Warren. Cînd se restabili liniştea, magistratul declară că deţinuta va fi transferată imediat la azilul de nebuni din Lick Run, în Ohio[1]).

Ira Parsons aştepta în faţa Palatului de justiţie să iasă prietenul lui spre a-l felicita, dar nu putu să-l ajungă imediat, căci abia apăru în capul scării şi o mulţime de admiratori îl înconjură.

Traducere de PAUL B. MARIAN

---

1) Nancy Farrer n-a rămas multă vreme la azilul din Lick Run. După cîteva luni a fost transferată la un azil din Longview. Acolo făcu mari servicii ca infirmieră şi ajunse pînă la urmă administratoarea instituţiei. Dar, într-o zi, dispăru şi nimeni nu descoperi cea mai mică urmă. Lucru ciudat: în ajunul dispariţiei ei se află că Ira Parsons fusese aruncat în Ohio, în urma unei încăierări între beţivi, dar trupul lui nu fu niciodată regăsit. Mai tîrziu circulă un zvon că Nancy Farrer fusese văzută la Laet-Lake City, însoţită de un om slab şi bărbos, care părea cunoscut.

— *Mai e mult pînă la cabană?*

— *O... grămadă!*

Desen de Al. CLENCIU

PAUL TABORI

CONCEDIUL MULT VISAT

Avocatul parizian René Dupont, deci maître Dupont, nu a mai fost de mult în concediu. De mai bine de un deceniu nu și-a mai părăsit biroul său prăfuit din arondismentul 16 și în luna lui august năduşea și trudea din răsputeri. Secretara și iubita lui, Huguette Leblanc, cerea în zadar o mică călătorie de concediu, o vacanță scurtă; răspunsul ce-l primea era întotdeauna același: „Anul acesta, timpul nu ne îngăduie. Poate la anul...".

— Niciodată nu ne urnim de aici, știu că n-o s-o facem niciodată — obiecta plîngîndu-se, Huguette. O să murim aici în arșiță și miros de benzină.

Maître Dupont abia o asculta, ca de obicei își vîra nasul într-un teanc de acte și își pitea fața în spatele unor scrisori și al unor documente.

— Pleacă singură, Huguette — spunea el. N-am nimic împotrivă să pleci la Touget sau în Elveția. Alegeți undeva unde ți-ar plăcea să pleci. Bani îți dau dar lasă-mă odată în pace. În acest an mi-e imposibil...

— Mă lași să plec singură?...

Maître Dupont își ridică privirile dintr-o grămadă de scrisori: De ce nu? Cînd ai vrea să pleci?.

— Nu ți-e frică să mă lași să plec singură?.

— N-o să te fure nimeni, răspundea rizînd avocatul.

— Înțeleg — ripostă cu amărăciune Huguette. Înțeleg prea bine. Vrei să scapi de mine ca să petreci în voie cu creaturile alea oribile ale tale...

— Despre ce vorbești de fapt?.

Desen de Dorin DIMITRIU

— Despre prietenele tale, despre blondele tale sintetice, care telefonează zilnic și cu care zilnic ieși în oraș...

Maître Dupont dădu din umeri. — Ți-ai pierdut mințile — spuse el — ești țicnită...

— De doisprezece ani mă înăbuș în acest birou, niciodată nu pleci cu mine undeva, nici iarna, nici vara. În fiece an îmi promiți o călătorie de plăcere. Nu știu cum am rezistat în toți acești doisprezece ani...

Maitre Dupont era obișnuit cu astfel de scene dramatice. Nu trecea nici o zi fără lacrimi și fără reproșuri. Din ce în ce mai rău. Pînă acum doi ani, Huguette vărsa doar lacrimi; apoi veniră atacuri de cord și trebui să stea la pat (maître Dupont îi punea prișnițe). Și toate acestea din cauza concediului de vară.

El și Huguette se iubeau de unsprezece ani. Ea, ce-i drept, spunea de doisprezece ani, mica eroare matematică fiind scuzabilă (asemenea greșelii chelnerului la sfîrșitul notei de plată).

Maître Dupont, care se salvase tot timpul cu promisiuni își achită în această vară datoria atît de veche. Plecară la Scheveningen, unde găsiră totul ocupat pînă la refuz. Fură nevoiți să descindă la un hotel luxos: Hotelul Wilhelmus, unde nu găsiră liber decît un apartament foart elegant compus din două dormitoare, un salon, o cameră de lucru și două băi. Apartamentul luxos avea chiar și cameră de serviciu.

Maître Dupont nu era ceea ce se cheamă un bărbat elegant. Era, ce-i drept un om bogat și cîștiga o groază de bani, dar nu punea de loc preț pe dunga de la pantaloni și pe costumele care vin ca turnate. Pantalonii îi erau veșnic șifonați, pălăria turtită, pleoștită de parcă tocmai nimerise sub roțile unui automobil. Gulerul de catifea era ros dar acest lucru nu supăra pe nimeni la Scheveningen unde lumea era obișnuită cu milionari jerpeliți. Maître Dupont era luat drept un excentric bogat, pantalonii săi necălcați nu-l făceau să fie un musafir mai puțin demn de prețuire.

Nici Huguette nu făcea parte din cele zece femei cele mai bine îmbrăcate din Europa. Era un suflet modest, toaletele pe care le purta proveneau de la case mici de modă. Uneori purta o pălărie chiar doi ani. Ceea ce nu prea era obișnuit la Scheveningen, unde soțiile milionarilor îmbrăcați sărăcăcios își făceau promenada în toalete extravagante și bijuterii. Huguette, în schimb, nu poseda nimic în afara unui mic medalion de aur pe care îl purta atîrnat de un lănțișor subțire de aur. În medalion se afla o fotografie, domnul Dupont, purtînd ochelari cu însemnele stampilei aplicate peste nasul lui; inițial fotografia fusese destinată abonamentului pe calea ferată.

La Scheveningen și, îndeosebi, la hotelul Wilhelmus, toate brațele feminine erau pline cu diamante. Fără bijuterii, aceste femei se simțeau de-a dreptul despuiate.

De aceea, Huguette și iubitul ei hotărîră să cumpere cîteva bijuterii false, bine imitate.

Huguette nu era din cale afară de fericită în această privință, ea disprețuia aceste fleacuri. Dar trebui să țină seama de împrejurarea că la un asemenea apartament princiar se asortează bijuterii demne de consoarta unui maharadjah.

Maître Dupont îi cumpără Huguettei un minunat ceas de mînă cu diamante, un inel mare cu diamant și un colier cu smarald. Cele trei imitații, ce păreau bijuterii veritabile, costau în total două sute de guldeni.

Seara, personalul hotelului discuta de zor despre bijuteriile ei.

— Cred că valorează pe puțin o jumătate de milion — spuse o îngrijitoare cu siguranța unui expert.

— Proastă mai ești! — o puse la punct chelnerul de la etaj. Valorează un milion și jumătate sau și mai mult. Numai inelul costă o jumătate de milion.

Sărmana Huguette arăta în îmbrăcămintea ei ca o blană simplă cu nasturi de diamant. Sclipea și scînteia; întregul Scheveningen o pizmuia.

În public își purta comorile cu multă demnitate și cu toată seriozitatea. Acasă însă, în elegantul apartament, ea arunca toate fleacurile pe jos, le împrăștia fără grijă pe masă și, uneori, fața găsea bijuteriile sub pat. Se uita la ele nedumerită și consternată.

— O milionară tipică — obișnuia să spună. Bogătașii nu au de loc grijă de lucrurile lor iar pe urmă, cînd dispare ceva, eu sînt aceea cu belelele!

Și, într-o bună zi, minunatul inel cu diamant se pierdu într-adevăr. Întregul hotel începu o febrilă căutare. Servitori și îngrijitoare se tîrau sub paturi, localnicii

începură să sape pe litoral căutînd în nisip. Întregul Scheveningen se străduia să-i găsească Huguettei comoara cea minunată.

La ora prînzului își făcu apariția la hotel șeful poliției, interogă pe toți cei pe care îi avea în vedere și-i promise lui maître Dupont că va încerca totul, că mizează întregul său prestigiu pe succes.

— Inelul cu diamant, care valorează milioane, va fi găsit! La Scheveningen nu s-a pierdut încă nimic, adăugă dînsul mîndru și plin de el.

Zile de-a rîndul, Huguette și maître Dupont trăiră tremurînd de frica înspăimîntătoare că inelul va fi găsit și că se va descoperi că nu este veritabil. „Vom fi calificați fără nici o vină drept escroci", declară Dupont sever.

— Dacă se va afla am să mor de rușine!, adăugă Huguette.

Maître Dupont își procură codul penal olandez și-l studie de zor. Din fericire, descoperi că purtarea de bijuterii false, lăsînd impresia că ar fi veritabile, se sancționează numai în cazul cînd se urmărește obținerea, în acest mod, de avantaje financiare prejudiciindu-i pe alții.

— Cel mai cuminte lucru ar fi să punem capăt comediei — fu de părere Huguette. Fac bagajele și plecăm acasă... Scăpăm de totul de aici.

— Tu ești de vină — spuse avocatul. Tu și pofta ta de călătorie. Acasă nu mi s-ar fi întîmplat niciodată așa ceva.

— Firește, eu sînt întotdeauna de vină pentru orice! — obiectă Huguette necăjită. Dar tu și grandomania ta? Trebuia numaidecît să stăm într-un hotel atît de luxos?

Continuînd să se certe, făcură în grabă valizele așteptînd cu nerăbdare clipa cînd trenul care urma să-i ducă departe de Scheveningen se va pune în mișcare.

Era ultima lor zi la Scheveningen: peste tot pe unde treceau în drumul lor erau urmăriți de priviri pline de simpatie și compasiune: oamenii le făceau loc pe trotuar, astfel că cei doi puteau înainta nestingheriți.

Întregul Scheveningen era aplecat asupra lăzilor de gunoi, săpa sub boschete, căuta inelul. Băieții de la hotel se tîrau de-a lungul rigolelor, cercetau sub fotolii. Poliția își petrecea nopțile în căutări, pescarii baricadară accesul spre țărm dar nu încercau să prindă pește ci să găsească inelul.

— Numai de nu l-ar găsi în următoarele douăsprezece ore! — șopti maître Dupont cu buzele livide. Atunci vom fi trecut granița!.

Își luară rămas bun. Maître Dupont strînse mîna primului portar, care se scuză jenat și afectat de marea pierdere pe care o suferiseră prea stimații oaspeți.

— Mai sper că se va găsi. Întreaga poliție și întregul serviciu de pompieri fac tot ce le stă în putință...

Maître René Dupont abia asculta ce îi spunea portarul. Ceru să-i fie aduse bagajele și o strigă supărat pe Huguette care căuta sub pat, deschidea uși rulante găsind cîteceva din nimicuri, o batistă-două, un pieptene în noptieră, un papuc, dar inelul nu apăru.

— Nu mai vii odată? La dracu' cu toate fleacurile, o să pierdem trenul și n-aș vrea să mai rămîn aici azi...

Portarul ceru adresa din Paris a lui maître Dupont și o notă într-un registru mare, remarcînd mîhnit: „Sper, totuși, că vom găsi inelul...".

Plecară în grabă mare la gară și în așteptare, se plimbau pe peron în sus și în jos.

— De-ar veni odată trenul!. Fața lui maître Dupont se congestionase de enervare. Ni-e martor dumnezeu — adăugă el — sîntem niște escroci nereușiți și n-avem pic de talent pentru escrocherii!

În sfîrșit, trenul trase pe peron și, fericită, perechea luă loc într-un compartiment rezervat. Însoțitorul vagonului le ceru pașapoartele și tichetele de vagon de dormit.

Huguette ieși pe culoar și aștepta cu un calm bine simulat plecarea.

— Mai sînt șase minute, anunță conductorul.

— O să treacă și astea, fu de părere maître Dupont vîrîndu-și nasul în ziar. În momentele următoare niște zgomote răzbătură pînă la el.

— Stop! Așteptați: Maître René Dupont! Unde-i maître Dupont?.

Călătorii se îmbulziră spre ferestre. Un inspector de poliție veni în goană. Era urmat de o sumedenie de polițiști și pompieri fără a mai socoti numerosul personal al hotelului.

— Maître Dupont! Maître Dupont! Am găsit inelul!.

Senzație namaipomenită. Mecanicul de locomotivă coborî de pe locul său, conductorii, călătorii, cu toții îl înconjurară pe maître Dupont.

— Inelul a fost descoperit. Un scafandru l-a găsit în apropierea hotelului. Acum se află la sediul poliției. E pus bine într-un seif. Trebuie să vă întoarceți, maître Dupont. Aveți de dat o declarație iar șeful poliției ține să vă înmîneze personal inelul.

Coborîră bagajele. Maître René Dupont părăsi trenul cu chipul abătut al unui răufăcător prins în ultimul moment împreună cu prada sa.

Se îndreptară în triumf spre sediul principal al poliției. Preluară solemn inelul lor care radia atît de scînteietor de parcă ar fi dorit să rîdă de fericirii săi proprietari care trebuiau să abordeze și ei o mină fericită. A venit apoi momentul cînd maître Dupont trebui să desfacă baierele pungii. Întrucît nu știa cît se cuvine găsitorului se consultă cu șeful poliției.

— Cred că zece mii de guldeni nu e prea mult. Scafandrul merită desigur mai mult. Oricum nu sînteți în pierdere, inelul face pe puțin o jumătate de milion.

Avocatul scoase zece mii. O tăcere penibilă. Personalul hotelului aștepta și el un mic bacșiș.

— Se înțelege, firește. Nimeni nu va fi omis. Lăsați-ne doar să ne întoarcem la gară — altminteri vom pierde trenul.

— La gară? Trenul dumneavoastră pleacă abia la 11,55.

Directorul hotelului îi șopti la ureche: „Monsieur Dupont, o gustare bună pentru băieți și fete! Au căutat de zor trei zile și trei nopți".

Pocneau dopurile de la sticlele de șampanie, Huguette era în capul mesei lîngă soția scafandrului. La celălalt capăt al mesei, domnul Dupont mai împărțea bani.

La radio se transmitea suita din „Spărgătorul de nuci". Larma era atît de mare încît nimeni nu înțelegea ce spunea celălalt. Toți erau fericiți, toți au fost recompensați. Numai Huguette plîngea îndurerată. Soția scafandrului se aplecă spre ea și-i șopti confidențial:

— Înțeleg doamnă, sînt lacrimi de bucurie.

FREDERIC BOUTET

ÎN UMBRA ILUSTRULUI BĂRBAT

Automobilul opri în fața unei case mici și elegante, împrejmuite cu un gard înalt. Edgar Montpapier coborî și sună. Își putea săpîni perfect emoția ceea ce făcea doar ca chipul său — pe care nu se puteau citi cei 50 de ani de viață — să pară mai grav.

— Cum o duceți, stimate prietene? — spuse femeia tînără, ispititor de frumoasă, care îi deschise ușa.

— Mi-am dorit mult să vă găsesc acasă ca să vă pot vorbi nestingherit.

— Da, dar știți prea bine că ies rar și că nu primesc decît prieteni vechi, cum sînteți dumneavoastră, deoarece aș vrea...

— Deoarece ați vrea să păstrați memoria soțului dumneavoastră, atît de timpuriu decedat. Credeți-mă, înțeleg prea bine sentimentele de care sînteți animată. Încă în gimnaziu am fost cel mai bun prieten al marelui Germain Tissier iar lucrările pe care mi le-a dedicat sînt mîndria bibliotecii mele. Îmi zicea cu drag „bătrînul" său camarad. Acum zece ani, cînd v-a luat în căsătorie, stimată Clarissa, a continuat totuși prietenia atît de scumpă mie...

— Știu toate acestea — îl întrerupse Clarissa.

— Desigur, ascultați-mă mai departe, vă rog. Pradă unei iritații vizibile Edgar își întrerupse firul vorbei.

— Clarissa, am chibzuit totul. A trecut mai bine de un an de cînd sînteți văduvă și dacă nu există alt bărbat în viața dumneavoastră, vreți să fiți soția mea? Nu-mi răspundeți imediat și îngăduiți-mi să vă spun mai întîi că gloria genialului maestru o să-mi

rămînă mie ca și dumneavoastră, la fel de scumpă.

Cîteva clipe domni tăcerea. Clarissa, care îl asculta se cu privirile coborîte și fără emoție vădită, se uită la Edgar. Zîmbind îi întinse mîna.

— Prietene, apreciez tactul cu care v-ați prezentat cererea și o primesc.

Radiind de fericire, el îi luă mîna ca s-o ducă la buze.

— În ciuda rezervei afișate, am bănuit de mult sentimentele dumneavoastră, continuă Clarissa; cînd soțul meu voiaja, cînd ieșea singur iar eu mă încredințam dumneavoastră, cînd îmi țineați tovărășie...

— O făceam și eram de două ori fericit: fericit că mă bucur de încrederea unui om atît de mare, care cu geniul său avea nevoie de libertate...

— ...Într-adevăr, avea nevoie foarte des de această libertate — răspunse calm tînăra femeie.

— Cît sînt de fericit ! — exclamă Edgar — și ce bucurie,ce onoare pentru mine! Clarissa, primiți într-adevăr cererea mea? Dumneavoastră care purtați un nume atît de ilustru, vrei să luați numele meu atît de lipsit de strălucire?

— Nu vă umiliți atîta, prietene, spuse ea cu căldură.

— În casa aceasta în care a locuit — continuă Montpapier cu entuziasm — amintirea lui îmi va fi la fel de scumpă ca și dumneavoastră.

— În casa aceasta... Nu, prieten scump, contractul meu de închiriere expiră în curînd și nu m-am îngrijit de reînnoirea lui deoarece mijloacele nu-mi permit să păstrez casa. Știți doar, Germain cheltuia mult, fără să socotească.

— Era atît de mărinimos, atît de nobil. Dar, Clarissa, vreți să-mi îngăduiți.. casa aceasta îmi aparține acum mie, prin urmare și dumneavoastră. Am cumpărat-o pentru ca lăcașul de artist în care Tissier a lucrat atîția ani să nu fie locuit de străini și în felul acesta pîngărit.

Căsătoriți, Clarissa și Edgar Montpapier s-au întors dintr-un voiaj de cîteva săptămîni, pentru a se stabili în casa din Neuilly. Clarissa dorea cu tot dinadinsul să vîndă o parte din lucrurile care aminteau prea mult de primul ei soț. Edgar însă era hotărît împotrivă: ceea ce aparținuse marelui dispărut îi era sfînt.

Cabinetul de lucru cu biblioteca rămase neschimbat. Era îngăduit să fie admirat de către străini, asemenea unui sanctuar și Edgar vorbea despre Tissier cu excesivă exuberanță, îi cita cuvintele, arăta fotografiile lui, povestea anecdotele sale spirituale, chemînd-o pe soția sa pentru mărturire.

Trei ani, decedatul a fost o prezență invizibilă permanentă între ei. Pînă într-o bună zi cînd, era după micul dejun, și în timp ce Edgar vorbea cu entuziasm despre planul său de a ridica în grădina casei o statuie a prietenului său, norii de pe firmamentul căsniciei lor se deslănțuiră. Tînăra femeie se ridică brusc.

— M-am săturat — strigă ea. Edgar se sperie. Destul! — se porni ea mai furioasă încă. Lasă-mă în sfîrșit în pace! Nici nu știi cît ești de insuportabil, de caraghios și de plictisitor. La început, credeam că totul se întîmplă din cauza tactului tău , de dragul meu și așteptam cu multă răbdare. Dar în zadar. Mi-e de ajuns! Nu mă iubești. Nu cu mine te-ai căsătorit ci cu văduva lui, cu văduva lui Germain Tissier...

Edgar era atît de uluit încît anevoie reuși să murmure:

— Dar, Clarissa, credeam că și tu gîndești la fel. Înțelege, omul acesta admirabil...

— Lasă-mă în pace. N-a fost mai demn de admirat decît oricare altul. A fost, ce-i drept, un scriitor mare, dar la fel de mare egoist și vanitos. Știi prea bine acest lucru dar treci peste el deoarece ești mîndru să fi fost prietenul lui. Prin admirația ta exaltată pe care mi-o impui, mi-am dat cu atît mai bine seama de lipsurile lui. Și, dacă vrei să știi, nu l-am admirat niciodată, m-auzi, niciodată! L-am înșelat, i-am pus coarne cu cine s-a nimerit. Am avut doi amanți — doi!

Edgar tremura de enervare.

— Nenorocito! Tu, nevasta unui Germain Tissier, tu ai...

— Da, doi amanți! Și acum plec ca să te las cu amintirea lui. N-o să mă mai vezi. Mă duc la omul pe care îl iubesc, care mă iubește pe mine, m-auzi tu? Omul acela mă iubește pe mine și cînd îmi vorbește despre primul meu soț sau despre tine, o face fără admirație, poți fi sigur de asta!

Furioasă, trînti ușa și dispăru. Edgar se făcuse livid de spaimă. „L-a înșelat pe el, pe Germain Tissier!" — murmură el ca pentru sine iar indignarea lui era atît de mare încît nu-i mai rămîne timp să mediteze la propriul său ghinion.

- CELE TREI TRUPURI ÎNGHEȚATE DE PE INSULA BELÎI
- „TIGRUL STELAR" DISPARE FĂRĂ URMĂ ÎMPREUNĂ CU... 23 PASAGERI
- CINCI AVIOANE ȘI UN HIDROAVION SÎNT CĂUTATE ÎN ZADAR
- TRAGEDIA DE PE GHEȚARUL TAHOMSK

ENIGMELE UNOR ZBORURI

Acum 26 de ani, la sfîrșitul lunii iulie, cînd pînă la eliberarea Parisului de sub ocupația hitleristă nu mai rămăsese nici o lună întreagă, de pe un aeroport din Corsica decola, cu o misiune de luptă, avionul pilotat de Antoine de Saint-Exupery, îndrăgitul autor al „Micului Prinț" și al „Zborului de noapte". Pilot și navă au dispărut fără nici o urmă, cum spunea chiar Saint-Exupery în povestea micului prinț: „... știu sigur că el a revenit pe planeta sa, pentru că, la ivirea zorilor, nu i-am găsit trupul...".

Lista „Icarilor" care au dispărut în oceanul ceresc începe încă de la primele încercări de zbor și, de-a lungul a peste șapte decenii, a inclus tot felul de cazuri, din care unele au rămas niște enigme pînă în zilele noastre.

Încă înainte de secolul nostru, în anii care au cunoscut temerarele zboruri cu baloanele captive, au fost consemnate, nu o dată, disparițiile în necunoscut ale navelor cu echipaj cu tot. O astfel de dispariție și-a păstrat taina peste 33 de ani. Este vorba de inginerul suedez Solomon Andre, și cei doi tovarăși ai săi care au pornit într-o călătorie cu balonul, la 11 iulie 1897, de pe insula Spitzbergen, cu intenția de a zbura spre Polul Nord. Planul călătoriei experimentatului navigator polar care a fost Andres, a primit încuviințarea Academiei de științe din Suedia. Lumea întreagă urmărea cu atenție și încordare călătoria temerarilor navigatori aerieni. Și, deodată, ei au dispărut, înghițiți de necunoscut... Abia la 6 august 1934, marinarii vasului comercial norvegian „Bartvaag" au găsit pe insula polară Belîi, sub un morman de gheață, o barcă de pînză cu o inscripție aproape ștearsă „Polar exped. Andres", iar alături trei trupuri înghețate...

Dacă este mai ușor explicabilă dispariția unor baloane, nave care zburau în voia vîntului, nu aveau instalații de radio-emisie-recepție și erau greu manevrabile, nu aceiași situație este însă cu avioanele bine înzestrate și care au dispărut chiar deasupra unor zone populate. Dar iată faptele.

★

Albert Juel era proprietarul unui avion de mică putere, caracteristic epocii sale. La 13 octombrie 1913, el decolează din Hampstead în direcția Stat-Island. Ziua era senină și Juel trebuia să zboare deasupra uneia dintre cele mai populate zone ale Cubei și deasupra mării străbătute de numeroase vase. Dar Juel nu a ajuns niciodată la destinație și nici nu s-a mai aflat nimic despre el.

★

Căpitanul Mancell James zbura la 29 mai 1919 din Lee, statul Massachusets (SUA). El comunică prin radio că intenționează să aterizeze pe aerodromul Mitchell (Long-Island). Dar, întocmai ca și lui Juel, acest lucru nu i-a reușit. El a mai fost văzut deasupra Berkshire-ului. Numeroasele grupuri care l-au căutat s-au înapoiat însă fără nici un rezultat. Căpitanul James și avionul său au dispărut fără nici o urmă.

★

Acum douăzeci de ani, la 31 ianuarie 1948, la ora unu noaptea, comandantul aerodromului de pe insulele Bermude a hotărît începerea căutării avionului care trebuia să aterizeze în seara care trecuse, la ora 22,30. Era un cuadrimotor, „Tigrul stelar", care avea la bord 23 de pasageri și pe cei șase membri ai echipajului. Iată ultima radiogramă recepționată de pe „Tigru": „Sînt pe rută, 400 mile de Bermude. Timpul este bun, totul este în regulă". Avionul și oamenii care erau la bord au fost înghițiți de întunericul nopții. Circa 30 de vase engleze și americane, la care s-au alăturat zece avioane americane, au căutat în zadar.

★

În dimineața zilei de 17 ianuarie 1949, a decolat de pe insulele Bermude avionul „Ariel", comandat de căpitanul Mac Fee. „Ariel", care era de același tip cu „Tigrul stelar", parcurgea de obicei 1 000 de mile pînă la Kingstone în Jamaica, în cinci ore și 15 minute. La 40 de minute după deco-

lare, căpitanul de pe „Ariel" a comunicat că totul este în regulă și că trece pe lungimea de undă a postului din Kingstone. Dar el n-a mai stabilit legătura cu Kingstone.

A doua zi, dimineața, căutările erau în plină desfășurare. Două portavioane brăzdau oceanul la nord de Cuba. Ele erau ajutate de trei crucișătoare ușoare și șase torpiloare. La sud de Cuba, oceanul era „greblat" de puternica navă „Missouri", de un crucișător ușor și patru torpiloare. Pe cer patrulau șase avioane ale pazei de coastă. Dar, și de astă dată, nimic...

*

Școala de pilotaj din Fort Lowdrel (Florida) avea prevăzute în programul de antrenament și zboruri scurte, în triunghi, deasupra oceanului. În după-amiaza zilei de 5 decembrie 1945, de pe aerodromul-școală au decolat cinci aparate. Ele trebuiau să parcurgă 160 de mile spre est, apoi 40 de mile spre nord și, în încheiere, să vireze spre sud-vest și să revină la bază.

Pe unul din avioane se aflau trei oameni, iar pe celelalte cîte doi. Toate navele erau echipate cu instalații radio și cu aparate de navigație.

La ora 15,45 piloții trebuiau să ceară instrucțiuni pentru aterizare. În locul acestora, postul de radio de la bază a recepționat de la comandantul escadrilei această comunicare: „Nu știu unde ne aflăm. Nu văd pămînt . Nu am siguranța situației noastre". Toți cei cinci navigatori s-au rătăcit simultan? Era ceva neverosimil în asta.

Presimțirile funeste s-au dovedit însă și, la ora 16,00, au fost auzite la bază discuțiile neliniștite purtate între avioane, apoi un mesaj plin de panică al comandantului către piloți. La ora 16,25 s-au auzit din difuzor aceste cuvinte: „Nu știm unde ne aflăm, dar, probabil, la circa 225 de mile spre nord-est de bază. Se pare că ne-a..." Glasul se stinse. Necunoscutul înghiți oamenii și aparatele.

Tragedia era evidentă și au fost luate măsuri urgente pentru salvare. A decolat marele hidroavion „Martin-mariner", avînd un echipaj de 13 oameni și instalații complexe de salvare.

După cinci minute, baza a cerut de la „Mariner" elementele poziției sale. Nu s-a primit nici un răspuns.

Alarma s-a extins rapid. Au decolat avioanele pazei de coastă, urmînd ruta hidroavionului,. Chiar și după căderea nopții au continuat zborurile de cercetare în zonă, căutîndu-se semnalele luminoase, care nu apăreau... În zori, cercetările s-au intensificat, venind noi ajutoare, între care un portavion. De la coasta Floridei și pînă la insulele Bahamas, cerul și oceanul au fost străbătute în lung și în lat. Căutările au devenit cea mai mare operație de salvare cunoscută în istorie, la care au participat 21 de nave maritime, aproape 300 de avioane și 12 grupe terestre.

Cele cinci avioane și hidroavionul au dispărut. Ce s-a petrecut? De ce nu a utilizat niciunul dintre piloți pluta gonflabilă, sau centura de salvare?

În raportul comisiei maritime, care a fost nevoită să sisteze oficial căutările, se arăta „Nu putem aprecia nici măcar aproximativ, ce s-a petrecut".

*

Inexplicabil rămîne și cazul avionului „Super-Constelation", care a decolat la 31 octombrie 1954, cu 42 de pasageri la bord, din statul Mariland spre insulele Azore. Avionul era nou-nouț, înzestrat cu două radio-emițătoare și cu diverse materiale de salvare, pentru cazul unei amerizări forțate, chiar și în mijlocul oceanului. Cvadrimotorul a zburat, pur și simplu, în necunoscut, de parcă s-ar fi dizolvat undeva deasupra Atlanticului.

Încă şi mai ciudată este istoria bimotorului C-46, care s-a prăbuşit în ianuarie 1947, pe gheţarul Tahomsk, la altitudinea de 3. 500 metri. Spre locul catastrofei au plecat imediat echipe de salvare.

Avionul a fost găsit pe panta gheţarului. Capitonajul interior, pătat cu sînge, stătea mărturie şocului îngrozitor; nefericitul C-46 percutase muntele. Dar unde au dispărut cei 32 de pasageri? Trupurile lor nu au fost găsite nici la locul catastrofei şi nici în împrejurimi!...

*

Acum 40 de ani, la 18 iunie 1928, din Tromsö a decolat hidroavionul mare „Latham", pilotat de doi navigatori eminenţi — norvegianul Dietrihsen şi francezul Guilbaud. La bordul hidroavionului se afla marele explorator polar Amundsen, care se grăbea să vină în ajutorul echipajului de pe dirijabilul „Italia", aflat în nenorocire, undeva la nord de Spitzbergen. Comandantul dirijabilului era Umberto Nobile. Dar „Latham"-ul nu ajunse niciodată la Spitzbergen. El pieri undeva în Marea Barentz şi nici pînă azi nu se ştie ce s-a întîmplat.

*

La 12 august 1937, noul cvadrimotor sovietic N-209 decolă din Moscova spre America . Acest aparat unicat era sub comanda lui S. Levanevskii. Ceilalţi cinci membri ai echipajului erau, de asemenea, aviatori de înaltă calificare.

Grandiosul zbor fără escală se întrerupse brusc după Polul Nord, deasupra Oceanului Îngheţat.

La ora 13,40 N-209 se afla deasupra staţiei polare SP-1 a lui Papanin, iar la ora 14,32 de la bordul avionului s-a primit acest mesaj neliniştitor: „Motorul marginal din dreapta s-a defectat. Altitudinea 4 600 m, în nori se produce depunere de gheaţă. Aşteptaţi...". Dar aşteptarea a fost zadarnică. Ce s-a petrecut mai departe, nu se ştie.

S-au efectuat cercetări îndelungate şi minuţioase. Ele erau conduse de o comisie specială guvernamentală. 24 de avioane sovietice şi şapte din alte ţări, spărgătoare de gheaţă şi grupuri terestre au căutat, dar fără folos.

*

În august 1941, zona polară a mai cunoscut un eveniment tragic. Pilotul polar N. Cerepkov, cu asistenţii săi şi doi hidrologi, zburau pe un avion-amfibiu bimotor, în scopul unor cercetări aeriene deasupra Mării Kara. Avionul putea să aterizeze pe gheaţă, sau să amerizeze şi cu toate astea a dispărut fără urmă.

Desigur, lista este incompletă şi, firesc, nici nu dorim să se completeze cu noi evenimente asemănătoare. De altfel, siguranţa navigaţiei a crescut considerabil, odată cu noile cuceriri ale electronicii, ale radarului şi ale tehnicii construcţiei de avioane. Pe liniile aeriene care împînzesc tot globul, zboară zilnic mii de aeronave de diferite mărimi, la diferite viteze şi înălţimi, transportînd în deplină siguranţă oameni şi mărfuri. Echipaje bine pregătite, ajutate de personalul de specialişti în navigaţie, care dirijează traficul aerian de la sol, asigură, pe calea cea mai rapidă de comunicaţie, stabilirea legăturilor aeriene devenite atît de necesare, atît de încadrate organic în viaţa cotidiană a oamenilor.

Şi astfel, zborurile pe ruta „Pămînt-necunoscut", rămîn din ce în ce mai mult de domeniul trecutului şi al... enigmelor încă nedezlegate.

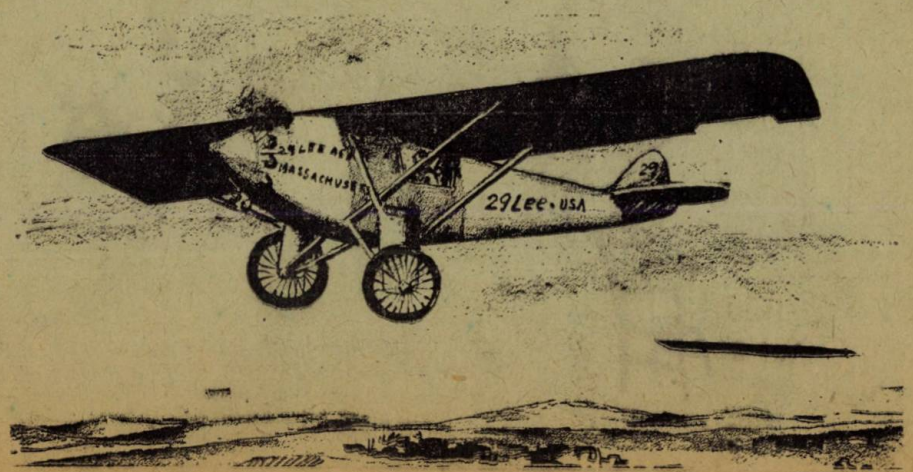

ADRIAN ANDRONIC

FĂRĂ CUVINTE

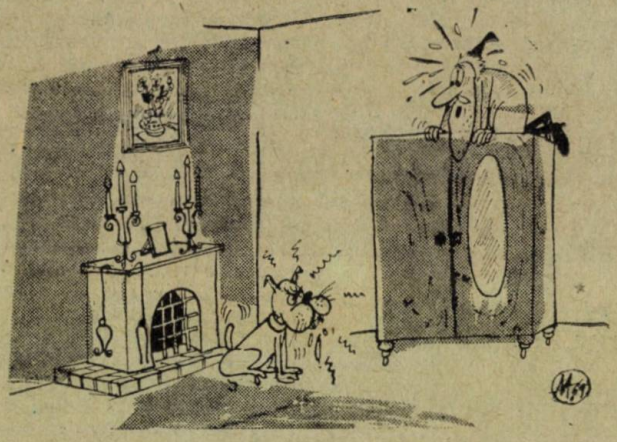

Fără cuvinte

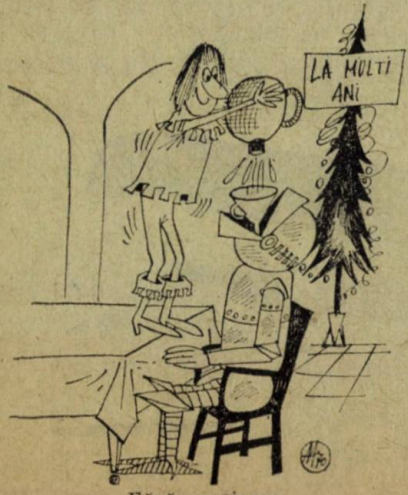

Fără cuvinte

DUPĂ REVELION

— Și nesuferita aia de Ioneasca a avut tupeul să spună că vinul nostru i-a făcut niște dureri de cap teribile!!...

MODERNE, DURABILE, SOLICITATE!
produsele realizate de
COMBINATUL DE PIELĂRIE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE TIMIȘOARA!

— articole de marochinărie
— confecții din blană: haine de damă, căciuli, gulere, coliere de jder, mănuși din diferite piei
— Accesorii metalice
— PVC pe suport textil
— PVC pe suport expandat
— folii PVC
— fețe de masă din PVC

Nell COBAR

— Cum să-ți menții silueta, tu, cu așa ninsoare?...

— Politețe...

— Ești formidabil, dom'le: de trei ore bem întruna și te ții drept pe picioare!...

— Uite schiurile lui Petrică, înseamnă că în cîteva clipe apare si el.

...Și nu mai arunca privirile astea, galeșe că... simt că mă topesc.

articole de

GALANTERIE

ACCESORIILE SUBLINIAZĂ ELEGANȚA ȚINUTEI.

Raioanele și magazinele de galanterie
bogat aprovizionate vă stau la dispoziție.

PĂRINTELE COMISARULUI MAIGRET

La cei 68 de ani ai săi, Georges Simenon, «părintele comisarului Maigret», este calificat drept un adevărat recordman al scrisului, unul dintre scriitorii cei mai prolifici ai tuturor timpurilor. La activul său literar se înscrie un număr de 208 romane publicate sub semnătura sa. Un răboj cu totul ieşit din comun şi, după cum vom vedea, chiar şi la acest nivel, incomplet. El şi-a făcut debutul în literatură la vîrsta de 16 ani şi publica, sub 19 pseudonime, în fiecare an, zeci de romane. El a uitat, de bună seamă, socoteala exactă a acestora, dar ceea ce se ştie este faptul că, începînd din 1929, de cînd a semnat cu numele său veritabil, palmaresul său însumează 203 titluri.

În 1928, Simenon a bătut propriul său record de viteză, scriind un roman în 25 de ore. În prezent, prozatorul atît de prolific lucrează în ritm, chipurile, mai lent, de 2—4 cărţi pe an. Dar Simenon îmbină fecunditatea şi viteza cu o calitate stilistică, atestată de critici şi colegi de breaslă prestigioşi. Personalităţi diverse ca diapazon artistic — citäm: André Gide sau Thornton Wilder — l-au aşezat printre fruntaşii scrisului «serios» al epocii noastre.

Dintre cele 203 romane ale sale, 76 au drept personaj principal pe comisarul de poliţie Jules Maigret, pasionat fumător de pipă, care s-a ivit, pentru prima oară, în opera sa în 1928. Maigret şi-a dobîndit cu repeziciune şi pe toate meridianele o celebritate asemănătoare cu cea de care are parte Sherlock Holmes al lui Conan Doyle. El se deosebeşte de ceilalţi protagonişti ai romanului poliţist prin aceea că acordă, în general, mai puţină importanţă identităţii criminalului decît mentalităţii şi motivelor ce l-au împins. În consecinţă, interesul cititorului este solicitat mai degrabă de mobilul crimei decît de însuşi personajul făptaşului.

Analiza caracterelor precumpăneşte asupra intrigii, ceea ce impune o exigenţă deosebită, pe plan interpretativ, atunci cînd cinematografia sau televiziunea transpun un «Maigret» pe ecran. De aceea s-a şi apelat la artişti de prima mînă, ca Charles Laughton, Harry Baur, Jean Gabin, Heinz Rühmann, spre a-l întruchipa pe comisar. «Simenon»-urile sînt, îndeobşte, axate pe un personaj contemporan, aflat într-o situaţie dificilă, iar cititorul este invitat să urmărească acţiunea cu ochii personajului principal şi nu prin cei ai detectivului.

Atunci cînd Simenon simte că «încolţeşte» în el ideea unui roman, el anulează toate întîlnirile pentru două sau trei săptămîni şi se pregăteşte pentru perioada creatoare, de redactare propriu-zisă, şi îşi face, totodată, un examen medical complet. Într-adevăr, în primele două zile ale gestaţiei, tensiunea sa arterială creşte. În caz că medicul nu găseşte nici un inconvenient serios, romancierul se aşterne la scris, impunîndu-şi o disciplină severă, ziua de muncă începînd regulat la 6 şi jumătate dimineaţa. Instrumentele sale de lucru: o maşină de scris electrică — sau mai bine zis două, una de serviciu, alta de rezervă şi 64 de creioane aşezate într-un vas de porţelan.

Înainte de a ataca un roman, Simenon obişnuieşte să schiţeze decorul şi să marcheze principalele detalii, privind întîmplările şi personajele. În ceea ce le priveşte pe acestea din urmă, el le alege numele, răsfoind nişte cărţi de telefon franceze, germane, spaniole, italiene şi americane. Pe urmă începe redactarea propriu-zisă. Pipele pe care le fumează una după alta sînt singura distracţie ce şi-o îngăduie; el posedă 320 de pipe şi păstrează totdeauna vreo cincizeci în preajma biroului său de lucru. La capătul unei săptămîni de muncă intensă, prima formă a romanului este, deobicei, încheiată. După o săptămînă începe un alt ciclu, cel al revizuirii, care durează cam patru zile, răstimp în care Simenon se străduieşte să elimine din lucrarea sa toate «floricelele literare», deoarece el preferă abstracţiilor estetizante descrierea cît mai concretă a întîmplărilor şi obiectelor.

Potrivit tradiţiei, Simenon salută naşterea unei opere noi prin trei sau patru zile de «sărbătoare». În acest răgaz — deşi în mod obişnuit nu bea nici vin, nici alcool —, el îşi oferă o sticlă sau două de şampanie pe zi. De asemenea, se întîmplă să-şi facă sieşi un cadou, un tablou sau un alt obiect de artă. Ţinînd seama de ritmul producţiei sale, nu este de loc surprinzător că pereţii casei sale sînt împodobiţi cu pînze aparţinînd unor mari maeştri contemporani: Picasso, Braque, Léger, Derain, Vlaminck, Buffet.

Dar amintirea tinereţii, cînd avea să înfrunte, din plin, greutăţile vieţii, stăruie, după cum relatează cei din apropierea sa, în viaţa şi în multe dintre activităţile reputatului scriitor de astăzi. Tatăl lui era un modest agent de asigurări, la Liège; în ceea ce o priveşte pe mama sa, ea ţinea un fel de pensiune mică,

pentru a completa salariul neîndestulător al soțului ei. Caracterele și purtările ciudate ale oaspeților îl uimeau, încă din copilărie, pe viitorul romancier, experiență unică de care va trage foloase chiar din prima sa slujbă la «Gazette de Liège», un cotidian local. La 16 ani, el deținea în paginile acesteia o rubrică proprie, semnînd M. (onsieur) Le Coq, primul său pseudonim. Un an mai tîrziu, el se lansa în epică.

Dar un scriitor de limbă franceză nu putea avea succes decît la Paris; astfel că Simenon se instală pe malurile Senei. Intră, rînd pe rînd, ca secretar particular, în slujba unor personalități pariziene, iar în timpul său liber alimenta, în mod regulat, piața pariziană a romanului foileton, ce se bucura de mare popularitate. Povestea anilor premergători venirii lui la Paris, Simenon a relatat-o într-o carte ce poartă titlul «Pedigree» (arbore genealogic), lucrare — caz unic în analele simenoniene — scrisă într-un an și care, pînă la urmă, i-a adus autorului, în locul unor onorarii simandicoase, tot felul de neplăceri.

André Gide, care îi arăta lui Simenon statornice semne de prietenie și, totodată, de sinceră prețuire a talentului său scriitoricesc, este în bună parte, răspunzător de apariția acestei cărți întrucît, după ce luase cunoștință de primele capitole, stăruise ca ea să fie dusă pînă la capăt. Or, la apariția ei, laudele criticii au fost înăbușite de un cor de proteste vehemente. Pensionarii mamei lui, foștii lui profesori și o întreagă cohortă de vecini ai casei părintești din Liège pretindeau că se recunosc într-unul sau altul dintre personaje. Mulți angajaseră avocați, intentîndu-i diverse procese de defăimare.

După terminarea celui de-al doilea război mondial, Simenon a plecat în Statele Unite. Neputînd prinde rădăcini într-un loc anumit, el a trăit un timp în Florida, apoi în California și în Arizona, instalîndu-se apoi la Lakeville, în statul Connecticut. A revenit în Europa, în 1955, stabilindu-se într-o vilă din împrejurimile Lausanne-ului, iar, cîțiva ani mai tîrziu, el și-a construit la Epalinges — într-un stil sui generis, cu mari îndrăzneli arhitecturale — casa în care locuiește actualmente.

În Lausanne abundă clinicile iar multe dintre ele sînt situate de-a lungul celor cinci kilometri de șoseaua ce separă orașul de casa romancierului. Simenon cunoaște personal numeroși medici care lucrează în aceste așezăminte spitalicești. El se pasionează pentru tot ce are legătură cu medicina, precum alții pentru filatelie, bunăoară, iar această pasiune privește atît știința medicală propriu-zisă, cît și pe cei care o practică, deopotrivă cu utilajul ce-l folosesc. El și-a instalat acasă un fel de infirmerie înzestrată cu un veritabil «arsenal» medical. (De altfel, Simenon a conceput astfel planurile de construcție și utilarea casei încît moștenitorii lui să aibă posibilitatea de a o transforma... într-un sanatoriu).

Spre deosebire de alte celebrități, Simenon nu face nici un mister din prezența sa la Epalinges, iar numele său și profesia figurează în cartea de telefon: «Georges Simenon, romancier». Dar relațiile pe care le întreține cu acei dintre vecinii lui care nu fac parte din profesia medicală, sînt strict limitate. O excepție întotdeauna binevenită: Charlie Chaplin și familia lui; ei locuiesc la 25 km depărtare și vin adesea în vizită.

Atitudinea romancierului față de succesele pe care le-a acumulat cu prisosință, se caracterizează mai degrabă prin scepticism. Iată o întîmplare — și replică — semnificative în acest sens. La 3 septembrie 1966, micul port olandez Delfzijl îl invitase la inaugurarea unei statui ridicate în onoarea celebrului comisar Maigret. Într-adevăr, în această localitate Simenon își concepuse personajul. Două sute de editori fuseseră, de asemenea, invitați la ceremonie. Un editor parizian, care făcea călătoria în Olanda împreună cu romancierul, a fost surprins de aerul său visător și, căutînd să-l mai înveselească, îi aminti că urmează să aibă parte de un omagiu unic în analele literare. Nici Molière nu avusese onoarea să asiste la inaugurarea statuii lui Tartuffe, nici Cervantes la cea a lui Don Quijote.

— Este adevărat, replică Simenon, dar am unele îndoieli în privința cărților mele. Sînt zile în care mă întreb dacă am măcar o brumă de talent.

Montajul fotografic pe care-l publicăm îl reprezintă pe Simenon înconjurat de interpreții care au dat viață în film lui Maigret.

COMBINATUL
PENTRU EXPLOATAREA
ȘI INDUSTRIALIZAREA
LEMNULUI

C.I.L.
FOCȘANI

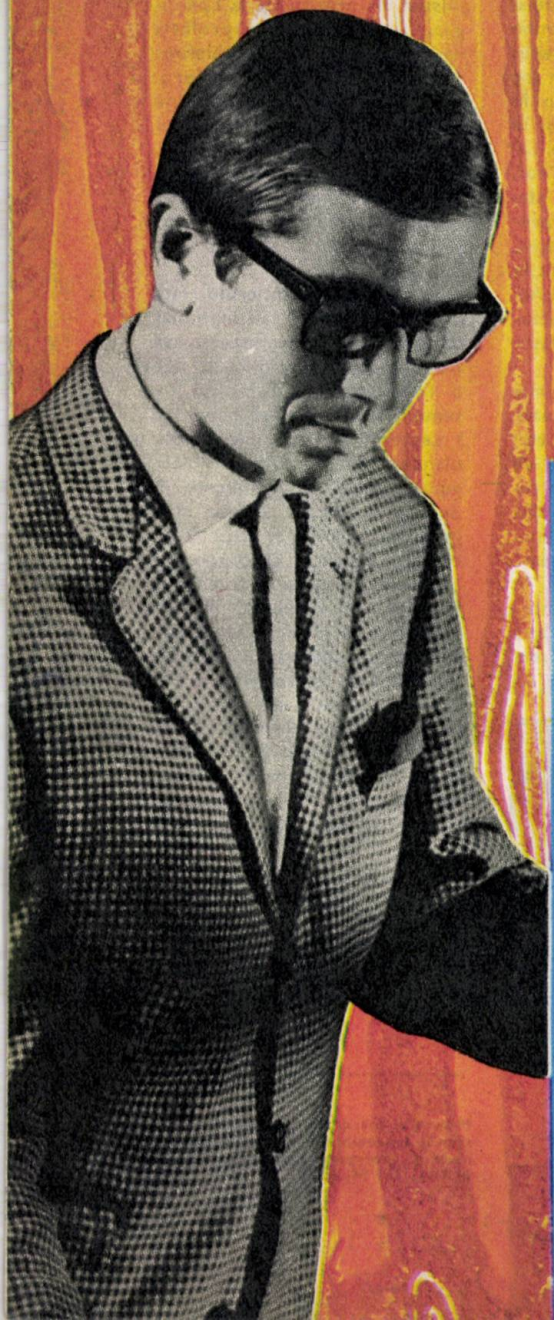

recomandă în atenția dumneavoastră

produsele sale

- **PLACAJE**
- **PANELE**
- **PARCHETE**
- **AMBALAJE**
- **CHERESTEA**
- **FURNIRE ESTETICE**
- **MOBILĂ DE CALITATE EXCEPȚIONALĂ, ÎNTR-UN FINISAJ MODERN**

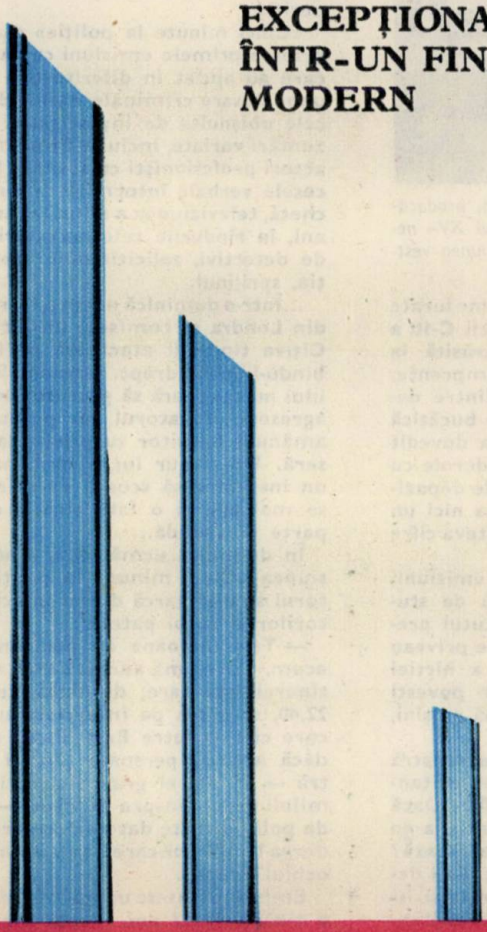

- **Emisiuni pe micul ecran consacrate unor dosare nerezolvate de poliție**
- **Hoții de mașini au fost prinși datorită lui... 994768 AL**
- **Doamna Betts își dă seama că escrocul este chiar lîngă ea...**
- **Cît de credule pot fi unele gospodine...**
- **O formă modernă a luptei împotriva criminalității — colaborarea cu telespectatorii-detectivi amatori**

TELESPECTATORII PE URMELE CRIMINALILOR

Eduard Zimmermann, producătorul emisiunii «Dosarul XY– nerezolvat» de la televiziunea vest-germană.

...După cîtva timp, cele două limuzine furate au fost găsite de un agent al brigăzii C-10 a Scotland Yardului, într-o șură părăsită la South Ruislip. Nu s-au descoperit amprente. Scotocind în interiorul lor, unul dintre detectivi a scos, din spatele pernei, o bucățică de hîrtie. Cercetată de experți, s-a dovedit că era vorba de o parte a unei banderole cu care sînt înfășurate ziarele trimise de depozitari abonaților lor. Nu se distingea nici un nume sau adresă. Se vedeau, doar, cîteva cifre și două litere: 994768 AL.

Cîteva zile după aceea, în cadrul emisiunii «Cinci minute la poliție», difuzată de studioul de televiziune A.T.V., cunoscutul prezentator Shaw Taylor arăta celor ce priveau micul ecran o fotografie mărită a hîrtiei găsită în mașinile furate. După ce povesti cum au fost furate și găsite cele două mașini, se adresă telespectatorilor:

— Se află cumva printre dumneavoastră un depozitar de ziare care posedă un chitanțier cuprinzînd și numerele 994768 AL? Dacă da, are el și o copie descifrabilă, pentru a ne furniza numele și adresa care ne interesează?

Apelul a avut un rezultat imediat. Fiul depozitarului căutat urmărise programul și își îndemnă părintele să cerceteze toate chitanțierele; găsind unul cu numerele solicitate, comerciantul telefonă poliției. În scurt timp, hoții celor două mașini au putut fi descoperiți...

«Cinci minute la poliție» s-a înscris astfel printre primele emisiuni cu caracter polițist care au ajutat în diferite țări la rezolvarea unor dosare criminale neelucidate cu mijloacele obișnuite de investigație. Folosind prezentări variate, inclusiv filme interpretate de actori profesioniști cu scenarii bazate pe procesele verbale întocmite de organele de anchetă, televiziunea a stimulat astfel, în ultimii ani, în rîndurile telespectatorilor aptitudini de detectivi, solicitîndu-le atenția, imaginația, sprijinul.

...Într-o duminică noapte, într-un autobuz 37 din Londra se comisese un act de agresiune. Cîțiva tineri îl atacaseră pe taxator, zdrobindu-i ochiul drept. Oamenii Scotland Yardului nu reușiseră să găsească pe nici unul din agresori. Taxatorul nu putuse da nici un amănunt folositor cu privire la cei ce-l răniseră. Un singur lucru mai interesant reușì un inspector să scoată de la el. În autobuz se mai afla și o fată tînără, care nu făcea parte din bandă...

În duminica următoare, cînd începu emisiunea «Cinci minute la poliție», prezentatorul se uită parcă direct în ochii telespectatorilor și vorbi patetic:

— Trei milioane de persoane mă privesc acum, dar eu mă adresez doar uneia singure: tinerei fete care, duminica trecută, la ora 22,40, se găsea pe imperiala autobuzului 37, care circula între East Sheen și Putney. Iar dacă această persoană sînteți dumneavoastră — insistă el grav, îndreptînd arătătorul mîinii drepte înspre privitori — poate că veți da poliției toate datele necesare pentru prinderea bandiților care i-au vătămat taxatorului ochiul drept...

Emisiunea fusese urmărită și de Janet Hayes, o tînără de 17 ani. Toată săptămîna, Janet fusese măcinată de remușcări. Ea fusese în

autobuzul 37 atunci cînd tinerii îl atacaseră pe taxator. O paralizase teama. Acum îi părea rău că nu intervenise și că nu anunțase poliția. În cursul emisiunii «Cinci minute la poliție» rămăsese înlemnită de emoție. Nu știuse că taxatorul fusese atît de grav rănit. Chemă imediat la telefon comisariatul Putney. Cu ajutorul mărturiei ei, vinovații au fost prinși și condamnați...

Un alt caz, de data aceasta din Elveția, unde programul de televiziune «Aktenzeichen XY ungeloest» («Dosarele XY nerezolvate») se bucura, de asemenea, de mare succes. Dosarul neclasat era al banditului Georg Gamradt, în vîrstă de 35 de ani, căutat de polițiile din Berna și Lucerna, pentru prinderea căruia fusese solicitat și Interpolul. Periculosul infractor dispăruse. De mai multe luni de zile, nu se mai știa absolut nimic despre el. După prezentarea cazului în fața micului ecran, evenimentele s-au precipitat. La sfîrșitul emisiunii, un telespectator vest-german a telefonat poliției elvețiene, anunțînd-o că l-a văzut pe Gamradt lucrînd ca tapițer la Passau, în Bavaria. Inspectorul elvețian a apelat imediat la poliția vestgermană și, după cîteva rapide comunicări telefonice și prin telex, mai mulți polițiști s-au dus să-l aresteze pe cel căutat. Dar, Gamradt văzuse și el emisiunea și, temîndu-se că l-a recunoscut vreun locuitor din Passau, dispăruse din nou... În orice caz, datorită televiziunii, investigațiile pentru descoperirea banditului au primit un nou impuls.

Această formă modernă de luptă împotriva criminalității este aplicată cu mult succes și în Franța. Primele patru dosare prezentate în octombrie 1967 au fost urmate de 2 000 de telefoane la secțiile de poliție și 300 de apeluri la studioul de televiziune. 14 minute după încheierea emisiunii, poliția aresta deja într-un hotel pe un escroc căutat de mai mult de zece ani! În urma colaborării cu telespectatorii, din cele 158 de cazuri nerezolvate prezentate pe micul ecran au fost rezolvate cu succes, 77...

Doamna Beatrice Betts, proprietara unei pensiuni familiale, urmărea într-o seară programul T.V. Era prezentată emisiunea «Apelul poliției». În sală se mai afla doar unul din noii ei pensionari. Prezentatorul emisiunii, ofițerul de poliție William Jackson, se adresă deodată celor ce-l urmăreau:

— Păziți-vă de acest escroc recidivist! Iată semnalmentele lui: 40 spre 45 ani, părul încărunțit, aproximativ 1,63 m înălțime. Poartă ochelari și are un mic semn la rădăcina nasului...

Doamna Betts simți deodată că o cuprind toate căldurile. Semnalmentele corespundeau noului ei client, cu care se găsea acum singură în pensiune! Pentru a nu se trăda, rămase în fața aparatului, urmări și programul următor. Într-un tîrziu, se ridică și îi spuse escrocului că se duce să spele vasele. În realitate, telefonă poliției. Cînd sosiră agenții, escrocul sări pe fereastră dar fu curînd arestat.

Cel mai mulțumit de programele polițiste ale televiziunii s-a dovedit a fi... Scotland Yardul, căruia colaborarea cu telespectatorii i-a permis să obțină numeroase succese spectaculoase.

În unele cazuri, emisiunile au un rol educativ, ajutînd la prevenirea unor infracțiuni, ale căror victime se recrutează, mai ales, în rîndurile unor gospodine imprudente. Peter Clark, un prezentator apreciat al studioului «Sud», a realizat, de pildă, un film de mare succes, avînd ca eroi doi detectivi deghizați în funcționari ai societății de gaz. O cameră «invizibilă» i-a urmărit în peregrinările lor, scoțînd în evidență credulitatea vătămătoare a majorității menajerelor vizitate. 20 de gospodine le-au dat voie agenților să intre în casă, mulțumindu-se să privească «insignele» pe care aceștia le arătau — de fapt, niște simple capsule de sticle, prinse de haină cu ajutorul unor bucăți de plută! Doar o singură locatară a refuzat să permită accesul în locuință.

Doamna Louis Wyman, care urmărise această emisiune, s-a trezit după cîteva zile că la ușa locuinței ei sună un tînăr elegant, care se prezentă drept agent imobiliar.

— Am citit la mica publicitate că sînteți în căutarea unei noi locuințe, se adresă el gospodinei. Cred că vă pot oferi exact ceea ce vă interesează.

Scoase cîteva fotografii din servietă și i le arătă. Erau înfățișate cîteva imobile foarte frumoase și prețurile notate erau destul de tentante.

— Propunerea mi se pare interesantă. Dar nu puteți veni peste două ore? Atunci va sosi și soțul meu...

Cînd se înapoie, agentul imobiliar — care de fapt vindea case inexistente — constată, spre marea lui surprindere, că în afară de soțul gospodinei se mai aflau în cameră și... doi polițiști. Uimirea lui era atît de mare încît nu se opuse arestării, avînd însă doar o singură dorință — să știe cum de aflase femeia că este escroc...

Dar dosarele nerezolvate au și unele inconveniente. Aceasta a constatat-o, pe propria lui piele, Michael Seide, un student vest-german. Ca urmare a unei emisiuni în care se ceruse sprijinul telespectatorilor pentru găsirea ucigașului a patru persoane, doi cetățeni care se aflau într-o piscină din Munchen au crezut că Seide, care se găsea alături de ei, este individul căutat. L-au imobilizat și poliția, alertată, l-a percheziționat și interogat ore în șir înainte de a-l elibera.

Dar după patru zile, tot în urma unei indicații furnizate de cineva care privise la televizor, poliția a putut porni pe urmele adevărate, care aveau să o ducă la criminalul căutat...

U. VĂLUREANU

I.A.P.L. „SOMEȘUL“ - CLUJ
vă invită să vizitați restaurantele:
TRANSILVANIA
și
HUBERTUS
Specialități culinare
serviciu ireproșabil

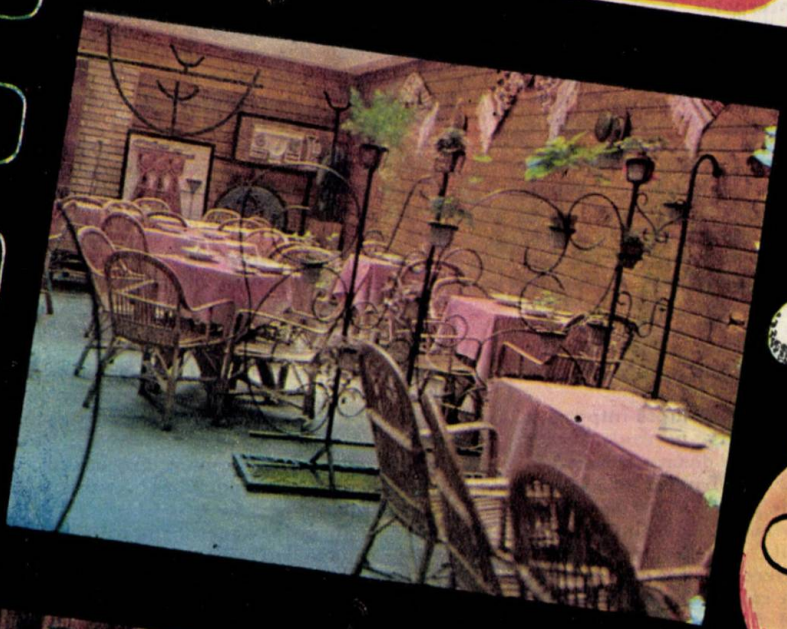

I.A.P.L. „Someșul“
CLUJ*

„MENS SANA
IN CORPORE
SANO"...
de MATTY
BZZZZT!

SOLIDE ȘI ÎNGRIJIT FINISATE!

Uși, ferestre, baracamente, panouri

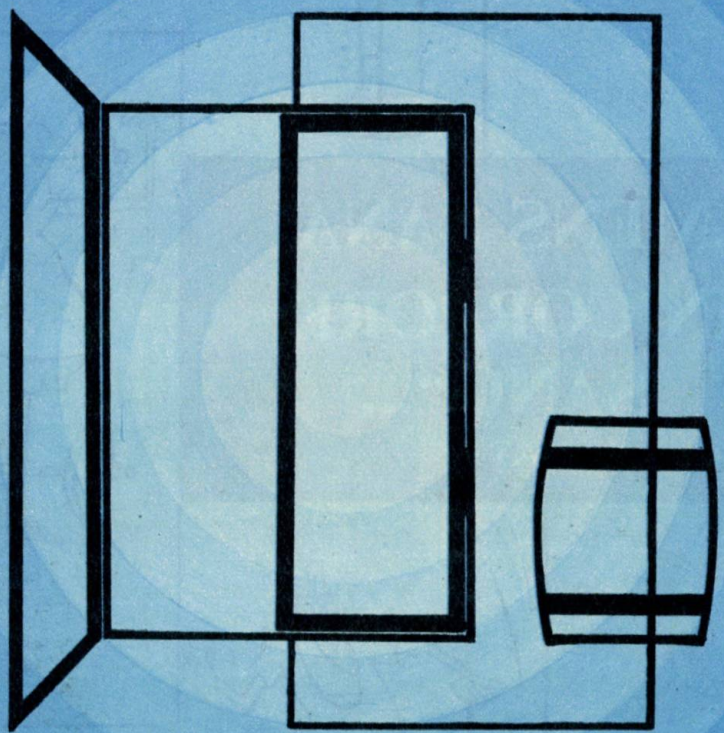

NUMAI DE LA

COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI

PIATRA NEAMȚ